

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 6/341 | GODINA XXXIII | CIJENA 10 KN

LIPANJ 2014.

**SVEHRVATSKA SOLIDARNOST
S POPLAVLJENIMA**

Poštovani čitatelji,

puno se toga neočekivanog dogodilo u proteklom mjesec dana. Mislim posebno na nevolje i stradanja uzrokovana nevjerootinim poplavama koje su se dogodile u našoj domovini i u susjednim zemljama.

Iako smo, uvjeren sam, svi na neki način nastojali pomoći, imam osjećaj da sve to nije dovoljno. Pred takvim događajima, koji nas uvijek na neki način iznenade, stvarno se osjećamo gotovo nemoćni. Ipak, kao što su to mnogi posvjedočili, i ta je nevolja mnoge potaknula na dobra djela. Ljudi su pokazali ljubav i dobrotu, nastojeći tako ublažiti nevolje sviju koji su stradali.

Sigurno je također da će i u budućem vremenu trebati pomagati, naročito kada se budu ugasila svjetla reflektora i kamere, kada se o tome bude prestalo govoriti i tada će naša pomoći ljudima u nevolji biti potrebna, i to ne samo materijalna pomoć. Vjerujem da je neizmjerneva važna i duhovna potpora, ohrabrenje, izgradnja zajedništva i povjerenja sa svima kojima je pomoći potrebna.

Tu bi moglo doprinijeti naše župne zajednice koje bi se moglo povezati sa župnim

zajednicama koje su doživjele strahote poplave. Time bi stvarno bilo na djelu naše zajedništvo i doista bismo potvrdili da je naša Crkva jedna i da smo mi kršćani pozvani biti jedno, posebno onda kada smo jedni drugima najpotrebniji. Vjerujem da se nešto u tom smislu može učiniti ili hodočašćima potpore i ohrabrenja, ili međusobnim susretima pjevača, ministranata ili članova naših župnih zajednica. Možda i na taj način možemo doprinijeti da brže i lakše protekne vrijeme mukotrpne obnove koja je sada neminovna.

U svemu tome nećemo zanemariti molitvu koja je uvijek u takvim trenutcima znala biti poticaj i utjeha svakome vjerniku.

I tijekom mjeseca lipnja u našim su župama slavlja primanja sakramenata sv. pričestii i sv. potvrde, ali to je i vrijeme kada mnoge naše župe slave svoje zaštitnike, patronne. Lijepo je i hvalevrijedno da svaka sredina nastoji što svečanije i ljepše proslaviti svoga zaštitnika, ali se ponekad stječe dojam da je bezbroj nebitnih i nevažnih stvari i događaja važnije od samoga svetca i zaštitnika koji se slavi. Za nas kršćane ipak bi trebalo biti na prvom mjestu čašćenje zaštitnika, dajući hvalu Bogu za korištan primjer vjerskog života u liku sveto-

VILIM GRBAC

ga zaštitnika, i to molitvom, liturgijom i pobožnošću. I sve to s ciljem da toga svetca, kojega su naši stari odabrali za zaštitnika, i mi danas slijedimo u svom svagdašnjem životu. Tada će i slavlja zaštitnika u našim mjestima pomoći da budemo bolji ljudi i bolji kršćani. Zato ta slavlja nakraju i postoje. Daj, Bože, da bogatstvo duhovnih uzora naših zaštitnika doprinese međusobnom zajedništvu, poštovanju, miru i dobroti u našim selima i gradovima jer nam je sve to danas i te kako potrebno.

Poštovani čitatelji, pred nama je još jedno ljetno. Za neke je već počelo vrijeme zaslужenog odmora, za neke nema odmora jer je to vrijeme kada najviše moraju raditi, a za neke, nažalost, taj odmor traje predugo zbog toga jer su, ne svojom krivnjom, ostali bez posla. Ipak, za dobra djela, za požrtvovnost, za lijepu riječ nema odmora, to smo pozvani činiti uvijek. U tom duhu neka nam, poštovani čitatelji, ovi ljetni dani budu lijepi i korisni.

Hagioterapija - tribina „Mladi i vrijednosti“

Učetvrtak 22. svibnja 2014., u svečanoj dvorani „Tone Peruško“ Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, održana je javna tribina za mlade, stručne djelatnike iz prosvjete, zdravstva, socijalne skrbi i roditelje na temu: „Mladi i vrijednosti“. Tribina je održana u organizaciji Udruge Pro Homine Pula, za hagioterapiju i antropološku medicinu. Cilj je tribine bio upoznavanje mladih i djelatnika različitih profesija, koji su u suživotu s mladima i potrebnima, sa zakonitostima antropološke dimenzije čovjeka, njenim bolima i patnjama te samom terapijom. Gost predavač bila je hagioasistentica i prosvjetna djelatnica prof. Ana Perišić iz Splita.

U današnjem društvu, prepunom nezadovoljstva, straha i stresa važno se iznova podsjetiti na nužnost življjenja prirodno-moralnog zakona. Okrenutost dobroti i smislu vlastitog postojanja te ostvarenosti životnog poslanja ključni su na putu nadilaženja negativnih međuljudskih odnosa i egzistencijalnog besmisla, istaknula je prof. Perišić. Otkrivati po čemu je čovjek dragocjeno biće te kako da se, uvijek iznova, odluči za razvoj, bila je glavna nit vodilja ove tribine, ističu iz Udruge Pro Homine.

U organizaciji iste udruge još je jedno predavanje na temu hagioterapije održano tijekom prošlog adventa. U svom je osvrtu na taj susret prof. Suzana Mohorović istaknula:

„Predavanje prof. Ane Perišić, u Puli 2.12.2013., bila je prava dragocjenost. Na blizak, srdačan i jednostavan način govorila nam je što je smisao hagioterapije koja polazi od čovjeka kao temeljnog aktera dobra koje proslijedi drugima. Prezentacija gospode Perišić osobno me motivirala, ohrabrla, smirila i potaknula na razmišljanje, na preispitivanje sebe i povjerenja u sebe. Slušajući priče, iskustva i razmišljanja, obogatila sam sebe i svoj duh koji stalno raste. ...S puno više optimizma, nade i vjerovanja idem naprijed, u nove životne izazove, očekujući dobro, razumijevajući sebe i izražavajući ljubav.“(Udruga Pro Homine Pula)

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulske biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilijia Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Foto Ana Cvitan

PEDESETNICA

NIKOLA MLADINEO

Ukontekstu završetka pashalnog vremena i početka vremena kroz godinu vrijedi se zaustaviti na svetkovini silaska Duha Svetoga koja označuje kraj jednog i početak drugog liturgijskog vremena. Skandiranje vremena od velike je važnosti za liturgiju i u tome nam pomažu velike svetkovine i blagdani. Za većinu njihovo smještanje unutar kalendarske godine potječe iz vrlo davnih vremena te nosi značenja koja su sve samo ne slučajna. U primjeru Duhova, u pozadini događaja izljeva Duha i rođenja Crkve, nalazimo židovski blagdan nazvan u Djelima apostolskim imenom Pedesetnica (Dj 2,1). To je prijevod grčkog naziva blagdana (*Pentekostes*) dok je njegovo hebrejsko ime Šavuot što znači "sedmice" jer se slavi sedam tjedana nakon blagdana Pashe (Lev 23,15). Uz Pashu i Blagdan sjenica (*Sukkot*), Šavuot pripada "blagdanima hodočašća" prilikom kojih su svi Židovi, prema svojim mogućnostima, hodočastili u Jeruzalem (Izl 34,22-24). U Evandelju po Ivanu imamo više takvih svjedočanstava o Isusovim hodočašćima iz Galileje u Jeruzalem, a prema Djelima apostolskim Šavuot je bio blagdan koji su redovito izabirali Židovi iz dijaspore za svoje hodočašće u Jeruzalem.

Kao i svi najvažniji židovski blagdani Šavuot ima više razina značenja: prirodno-religiozno, povijesno-spasenjsko i mesijansko-eshatološko. Najstarije prirodno-religiozno značenje ima svoje korijene u prapovijesti te je usko povezano s primitivnom religijom naroda Bliskog istoka, a koja je bila povezana s cikličkim promjenama

godišnjih doba te uz njihove sjetve i žetve. Šavuot je tako u svom temelju slavlje žetve i prinosa kruhova napravljenih od novog žita. No, Bog je postupno ove elemente prirodne religije pročišćavao te uzdigao na višu razinu, religiju povijesti. Naime, ono što je razlikovalo izraelski narod od svih drugih naroda jest njegova povijesna vjera, u svezi s konkretnim događajima. Izrael ne slavi više samo cikličko ponavljanje prirodnih fenomena već se sjeća i uprisutnjuje događaje svoje povijesti u kojima je jasno vidio Božje očitovanje, i to mimo prirodnih zakona. Radi se ponajprije o izlasku iz Egipta čije su etape naglašene u ovim velikim blagdanima. Tako Pasha obilježava samu noć izlaska i prijeđe preko Crvenog mora, Šavuot Božje očitovanje i savez na Sinaju, a Sukot boravak u pustinji i ulazak u Obećanu Zemlju te posvećenje Hrama. Treba naglasiti da se ovdje ne radi samo o prisjećanju na prošle događaje već o spomen-činu koji ih uprisutnjuje u sadašnjosti. Savez na Sinaju, zapečaćen darom Zakona, obnavlja se svakog blagdana Šavuota. U njemu je Izrael slavio svoje mistično vjenčanje s Bogom sklopljeno primanjem Deset zapovijedi kao ženidbenog ugovora (*ketuva*).

Ovo obnavljanje povijesnog događaja nužno vodi prema trećem aspektu blagdana koji je usmjeren na konačno ispunjenje njegova značenja u mesijanskom i eshatološkom ključu. Svaki događaj izraelske povijesti, naime, ima proročko značenje, to jest navješćuje dovršenje onoga što sada narod živi tek djelomice ili u sjeni (Kol 2,17). Zbog toga je blag-

dan Šavuota sadržavao obećanje onoga što su proroci nazvali Zakonom upisanim u čovječje srce i intimnim poznavanjem Boga po daru Njegova Duha (Jer 31,33; Ez 36,26-27). Sam Petar u svom govoru na Pedesetnicu citira riječi proroka Joela: "Izlit ću Duha svoga na svako tijelo i proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će mladići gledati viđenja, a starci vaši sne sanjati." (Jl 3,1) Nadalje, židovska je tradicija naziv blagdana čitala i kao Ševuot, što bi onda značilo "zakletve" i što označuje ne samo savez sklopljen na Sinaju već sve Božje saveze, počevši od Noe, patrijarha Abrahama, Izaika i Jakova, sve do vremena novog saveza u dane Mesije.

Ako događaje na blagdan Pedesetnice promatramo u ovom kontekstu, možemo dublje i bolje razumjeti njihovu snagu i novost. Duh Sveti silazi nad apostole i u njihova srca upisuje novi Zakon, Zakon ljubavi dan po Isusu Kristu. Po Duhu Svetomu apostoli dolaze do dubljeg razumijevanja ovog otajstva, tj. da je Isus Krist koji je umro razapet na križu isti onaj Gospodin koji se objavio na Sinaju u ognju i vihoru, i da je sklopljen novi savez u Kristovoj krvi po kojem zovemo Boga Ocem jer smo njegovi sinovi. U tome je sadržano otajstvo rađanja Crkve, nove Kristove zaručnice čija veza s Glavom ne ovisi više o izvršavanju zapovijedi već o milosti preporodenja po daru Krštenja. U njemu svi mi postajemo udovi istog mističnog tijela i prodahnuti smo istim Duhom života. Ovaj savez širi se na sve narode, i pogane, koji postaju novi Izrael po vjeri.

SJAJ LITURGIE

✉ BLAŽ BOŠNJAKOVIĆ

Kažu da je veliki hrvatski pisac, inače ateist, Miroslav Krleža, zahtijevao kod svojih studenata (u ono "tvrdio" komunističko vrijeme!) pohađanje svećanih liturgija u Zagrebačkoj katedrali i da tamo uče o usklađenom odnosu pokreta u vremenu i prostoru, što im je nužno da bi se što prirodnije i nemetljivo ponašali na pozornici pri izvođenju scenskih radnji u kazalištu, operi i na drugim pozornicama.

I, doista, kad pogledate naša (sadašnja!) velika liturgijska događanja, kao npr. đakonska i svećenička ređenja posljednjih godina u Pulskoj katedrali, vidite takav divan sklad, takvu nemetljivost, "uigranost", lakoću... Vidite jednu estetiku koja govori o duboku poštovanju prema Onome kome je ta liturgija upućena. Tu se vidi "ono više", da to nije "umjetnost radi umjetnosti", tj. sebe radi, već je usmjerena prema višem biću. Iako su povod događaju ovi mladi ljudi, oni nisu "vrhunac" pozornosti "gledatelja", nego su oni "ljestve" koje uzdižu duše svih k Bogu. Jedan je laik primjetio da bi tom događanju najbolje odgovaralo gregorijansko pjevanje jer najbolje glazbeno odražava duh vremena u kome

je nastajala ta duhovna scena – dramski rečeno, odnosno obred – vjerski rečeno. (Sjećamo se vremena kad se nije znalo točno što će tko raditi pa je bilo poprilično "trke i zbrke", prelijetanja s jedne strane prezbiterija na drugu, križanja i nadmetanja poslužnika.) Za lijepu liturgiju potrebno je mnogo ljudi, koji svi znaju što im je, u kom trenutku, i zašto, činiti. Neke tradicionalne, jake župe, imaju snažan "kadar" sakristana, generacije ministranata i drugih laičkih poslužitelja liturgije koji znaju do u sitnice za svaki blagdan, svako liturgijsko vrijeme i za svaki obred što, kako i u kom trenutku treba izvesti. Takođe se reda sjećam iz svojih đakonskih dana u Žminju. Iz vlastite pastoralne prakse znam da u "mršavim" župama, u kakvima sam sve redom dosad službovaо, takvo nastojanje postaje isforsirano, nemoguće i, ponekad, degulantno. Treba imati mjeru. No, i tu se znaju dogoditi pretjerivanja kad laici inzistiraju i na ne tako važnim običajima, tako da mi je jedan kolega rekao godinu dana nakon premještaja: "U župi u kojoj sam prije bio nisu ništa znali, a ovi ovdje previše znaju. Ne znaš što je gore! Možda je ipak lakše raditi s onima koji ništa ne znaju!"

Stoga bi bilo vrlo važno da se naši muškarci vjernici dadu opet uključiti u

konkretno liturgijsko djelovanje, kakvo su prakticirali kao djeca, kad su bili ministrantri. Potrebno nam je zrelo muško promišljanje i odgovoran nastup pri oltaru. Trenutno stanje djeluje kao da smo liturgiju sveli na kazalište lutaka gdje se svećenik "igra" "lutkama", tj. djecom. Znam da su u Žminju odrasli muževi sve pripremali i davali djeci u ruke što je trebalo i upućivali ih kako će određenu radnju izvesti dostoјanstveno, pazili su na njihovo ponašanje pa su se i sama djeca na taj način osjećala jako važna. Dakle, današnji muževi koji su nekad ministrirali trebali bi se ponovno uključiti u ministriranje, trebali bi se dati *doučiti* i dopustiti da se nešto ispravi od onoga što znaju, a što više ne odgovara liturgiji sadašnjeg trenutka. U tom smislu posebno se rado sjećam liturgije u Župi sveti Martin gdje su mi odrasli momci i muškarci bili pri ruci kod oltara. Tamo doduše nije bilo djece oko oltara jer nisu voljela ministrirati. Osobno mi je bila jako draga ta liturgija odraslih. Doživljavao sam je vrlo dostoјanstvenom (i "moćnom", kako bi se zgodno izražavao don Vinko Puljić). Priželjkujem je i sada. (Da ne bi bilo zabune: sa ženama u liturgiji nije bilo problema. One su uvijek tu. One su uvijek blizu.)

ŽIVOT

NA DVA KOLOSIEKA

 JOSIP GRBAC

Hrvatska već duže vrijeme živi na dvama kolosijecima koji se gotovo nikada ne susretnu. Na jednom su kolosijeku aktualna hrvatska politika i mediji, a na drugom narod. Politika nas uporno „hrani“ aferama i stranačkim sukobima, a to je dobrodošla „hrana“ i hrvatskim medijima koji na tome žive. I politika i mediji nesposobni su uhvatiti se ukošać s ozbiljnim problemima hrvatskog društva, s pitanjima koja moramo riješiti ako ne želimo predugo biti jedna od rijetkih europskih zemalja koja još uvijek ne daje nikakve naznake izlaska iz krize. Na drugom je kolosijeku narod koji zapravo spašava situaciju, gotovo bez pomoći politike i vlasti, koji neprestano „krpa rupe“ već dugogodišnjeg nesposobnog upravljanja ovom zemljom.

Narcisoidnost politike

Taj narod, obični muškarci i žene, u više je navrata ovih posljednjih godina, uvijek bio prvi tamo gdje je bilo najvažnije. U Gorskem kotaru nakon ledene kiše, u Slavoniji nakon poplava, u mnogim drugim situacijama kada je trebalo zasukati rukave i riješiti problem. Nakon što su se dogodile katastrofalne poplave te je spontano organizirana pomoć u svim dijelovima Hrvatske, umjesto da pozornost nas sviju ostane usredotočena na ovu kataklizmu, jer će tek nakon povlačenja vode nastupiti prave potrebe solidarnosti svih nas, prisiljeni smo satima slušati o osobnim netrpeljivostima političara, uvrrijedjenim veličinama, pronestverama i nezakonitostima u upravljanju zajedničkim dobrom. Baš u trenutcima kada se dogodi jedinstvo naroda oko jednog projekta visoke humanitarne kvalitete, oči javnosti upiru se u podjele i prisiljavaju ljudе na to da se svrstavaju na neku stranu. Što je najapsurdnije, bez obzira kako završio sukob Milanović – Linić, hrvatski

narod od toga neće imati baš ništa, kao što nije imao ništa od dosadašnjih rješavanja sukoba i od bezbrojnih afera. Umjesto da nas političari i mediji pokušavaju što je moguće duže držati u „transu“ solidarnosti s poplavljениma, u tren oka svu su pozornost usmjerili na sebe. Ako je sukob mogao čekati do završetka izbora, još je važnije bilo čekati dok se akutno stanje na poplavljanim područjima ne smiri. Još jedan očit znak politike nezainteresirane za kolosijek kojim korača narod, znak njezine narcisoidnosti.

Moralno zdravo društvo

Iz perspektive kršćanske socijalne etike upravo je ovo jedinstvo naroda u solidarnosti s onima koji nas sada trebaju od izuzetno velikog značaja. Naime, ovakvo uporno skretanje pozornosti na afere i međusobna razračunavanja prijetilo je stvaranjem svojevrsne „anestezije duha“, pogotovo kod mlađih ljudi. Narcisoidnost i egoizam kojima smo svakodnevno svjedoči, čiji akteri sjede kako u Remetincu, tako i u ministarskim foteljama, mogu biti ozbiljna prijetnja osjećajima kao što su solidarnost, požrtvovnost, altruizam. Srećom, to se nije dogodilo. Većina ljudi nije usvojila logiku sebičnosti, bezosjećajnosti i nebrige za drugoga. U Hrvatskoj još uvijek visoko na ljestvici vrijednosti stoji solidarnost prema nepoznatome, što je najplemenitiji oblik solidarnosti. Posebno je taj osjećaj na vidjelo izašao kod mlađih ljudi, đaka, studenata, volontera. To može biti jasan znak da je ovo društvo još uvijek moralno zdravo, unatoč svim mogućim pokušajima da ga se moralno „umrtvi“ i učini podobnim za svakojake manipulacije. Ova je spoznaja posebno važna za Crkvu koja naglasak stavlja upravo na moralno zdravlje zajednice i opovrgava sve pokušaje obezvrijedivanja djelovanja Crkve u tom smjeru.

Što smo naučili?

To bi, međutim, trebao biti znak upozorenja i mnogim drugim čimbenicima u društvu. Ako se svi slažemo s činjenicom da je većina hrvatskih građana pokazala visoku dozu solidarnosti i spremnosti suočiti se s nedaćama svojih bližnjih te se tome svi divimo, onda bi to trebala biti lekcija s kojom se valja suočiti barem na nekoliko načina. Ponajprije, očito je da su takvu svijest ljudi zadobili u svojim obiteljima pa je absurdno relativizirati značaj klasične obitelji, njezinu sposobnost odgoja mlađih, i nasilju gurati u prvi plan one oblike zajedničkog života koji nisu sposobni preuzeti odgojiteljsku funkciju. Zatim, očito ništa manju ulogu u stvaranju takve plemenite svijesti nisu imale ni škole u Hrvatskoj. Učitelji i profesori znali su, osim znanja, u svoje učenike i studente ugraditi i jednu višu dimenziju duha, osjećaja zajedništva i solidarnosti. Sumnjam da će to biti sposobni učiniti svi oni „napredni“ programi koji se postupno uvođe u hrvatske škole, kojima je zajedničko da cijelokupno pitanje odgoja zaustavljaju na razini instinkta, a ne dotiču stanje duha. Konačno, zar ne bi trebala biti poruka svima kako nema izlaska iz krize ako izvršna i zakonodavna vlast, ali i svi ostali relevantni čimbenici hrvatskog društva, ne počnu su-osjećati s većinom hrvatskih građana, slijediti pozitivne poticaje koji dolaze odozdo, iz baze, a ne zatvarati se u vlastite narcisoidne lobističke i interesne lobiјe? Postoji jedna elementarna spoznaja koja kaže da će Hrvatska, idući samo jednim kolosijekom, još dugo grcati u raljama gospodarske krize, iako ima sve moralne prepostavke da u taj pothvat uključi sve one pozitivne potencijale koje, nažalost, uglavnom vidimo i uvažavamo samo u trenutcima elementarnih nepogoda.

ŽUPA SV. MARKA EVANDELISTA - KAŠĆERGA

Misije u Kašćergi 1973.

UREDIO ŽELJKO MRAK

U razgovoru sudjelovali: vlč. Ante Žufić, Nerina Hrvatin, Gordana Hrvatin, Lučano Ivančić, Ivan Mogorović, Jelena i Ivana Ivančić

Kašćerga je naselje 7 km sjeverozapadno od Pazina. Nalazi se iznad doline jezera Butonige, ispod brežuljka na kojem je crkvica sv. Antuna Padovanskoga i po kojem se brežuljak zove Padova, pa otuda talijanski naziv sela (Villa Padova). Stanovnici se bave isključivo poljodjelstvom (vinogradarstvo, voćarstvo). Područje je bilo nastanje-

no u prapovijesti i antici, a naselje se prvi put spominje 1177. kao Carsiaga. Tada je postala feud porečkoga biskupa, zatim je prelazila iz ruke u ruku crkvenih feudalnih gospodara, a sredinom XIII. st. prešla je pod vlast Pazinske knežije. U drugoj polovici XV. st., nakon osmanlijskih prodora u sjevernu Istru i ratnih pohoda kneza Ivana VII. Frankopana, u Kašćergi je živjelo samo 6 stanovnika (1498. g.). U urbaru Pazinske knežije 1498. upisana je kao Kasternn, a u XVII. st. službeno je umjetno preimenovana u Kaiserfeld, što je postalo ime baruna Rampellija, koji je feudom tada gospodario. S obzirom na blizinu granice Knežije s mletačkom Istrom (mo-

tovunskom općinom), Kašćerga je često stradavala, zemљa je povremeno ostajala neobrađena i napuštena, tako da su u više navrata naseljavani novi stanovnici. Župna crkva sv. Marka evanđelista izgrađena je 1686., a obnovljena 1891. Zvonik uz crkvu (17 m) podignut je 1801. Crkva sv. Antuna Padovanskoga (drugog imena Bl. Djevice Marije od Snijega) izgrađena je u XII. st., a obnovljena 1859. Na toj je uzvisini vjerojatno bio feudalni kaštel. (*Istrapedia*, R. Matijašić)

Župni Caritas

Osnovan je još u vrijeme dok je župu vodio pok. vlč. Josip Matijašić. Intenzivnije djeluje od 2005. godine. Njegovi su članovi: Nela Bravar, Nerina Hrvatin, Klara Koraca i Mirela Jelenković.

Naša je župa mala, sa svega 200-tinjak žitelja, ali složna župna zajednica koju rade nedjeljna okupljanja na svetim misama. U župi djeluje Caritas, pjevački zbor, župno vijeće. Posebno nas raduju ministrandi i marljivi mladi čitači Božje riječi. U župi nema mnogo potrebitih obitelji. Sveake godine o blagdanima (Božiću i Uskrsu) posjećujemo tri obitelji (stariji, nisu mlade obitelji s djecom) koje pomažemo materijalno. O blagdanima posjetimo i starije i nemoćne stanovnike naše župe koji nisu materijalno u potrebi, s njima popričamo i tješimo ih u njihovim brigama. Uvijek ih raduju takvi posjeti i vole se s nama družiti i popričati pa su nam takvi susreti na obostrano zadovoljstvo. Kao članovi

Župni zbor

REPORTAŽA

Caritasa naše župne zajednice važno nam je animirati vjernike na hodočašća i sudjelovati u humanitarnim aktivnostima. Dvaput godišnje pohađamo edukaciju za članove župnih Caritasa gdje nam se pruža i mogućnost duhovne obnove koja je veoma važna za takav rad. Kao članicu župnog Caritasa raduje me i ispunjava što mogu pomagati drugima, što ih u njihovim bolima i brigama mogu utješiti i što im mogu uputiti lijepe riječi. Puno mi znače ta druženja jer nas ona mijenjaju u duhovnom smislu, Bog nam u tome pomaže i s njim je jednostavnije rješavanje problema. Biti u crkvi i pomagati svoje župljane dio je mog života i puno mi znači. To je izraz moje vjere koja mi je važna od malih nogu, to je izraz predanja Gospodinu. (*Nerina Hrvatin*)

Župni zbor

Crkveno zborno pjevanje u našoj župi ima dugu tradiciju. Voditelji crkvenog pjevanja bili su uglavnom svećenici. Zbor je tijekom povijesti uvijek imao velik broj članova s obzirom na veličinu župe. Od zborovođa u novije vrijeme treba spomenuti vlc. Ivana Kramara i vlc. Josipa Žovića koji su svojim angažmanom posebno pridonijeli kvaliteti zabora.

Danas djeluje ženski crkveni zbor koji broji 15-ak članova. Najstarija i najredovitija članica gđa Milka ima 89 godina, a najmlađa članica ima 14 godina. Zbor od 2004. godine vodi studentica Dajana Hrvatin i od tada je nakon dugo vremena ponovno prisutno sviranje u crkvi. Osim lijepih tradicionalnih liturgijskih pjesama i pjevane mise prema vlc. Bartoliću, izvode se i duhovne šansone novijeg karaktera s ciljem približavanja liturgije mlađim generacijama. Pjevanje se nastoji usavršiti na probama koje se u posljednje vrijeme, nažalost, rjeđe održavaju zbog odsutnosti pojedinih članova – studenata. Unatoč tome, zbor redovito sudjeluje na nedjeljnim misama i ostalim svečanim prigodama.

Ove se godine zbor po prvi put predstavio na susretu liturgijskih zborova Pazinskog dekanata u Pazinu. Unatoč tremi, zbor je odabirom i izvedbom pjesama oduševio i pokupio pohvale što je lijepo priznanje za uloženi trud. Cilj nam je privući nove članove, redovitije održavati probe i, naravno, što više uživati u pjevanju i sviranju te pjesmom prenijeti dobro raspoloženje našim župljanima. Nikako ne smijemo zaboraviti našeg župnika vlc. Antuna Žufića koji nam je poklonio klavijature i velika nam je podrška. Vjerujemo da svojim pjevanjem doprinosimo našoj crkvenoj zajednici i da ćemo uz Božju pomoć tako i nastaviti. (*Gordana Hrvatin*)

Župni zbor

Osvrt na Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku

Mladi župe Kašćerga redovito su dio susreta hrvatske katoličke mladeži. U većem broju (oko 15-ak nas) aktivirali smo se 2010. godine za susret u Zadru, nakon kojeg smo bili u Sisku i ove godine u Dubrovniku. Bilo je to predivno iskustvo. Prikluženi Župi Sveti Petar u Šumi krenuli smo prema Dubrovniku. Ni ružno vrijeme nije moglo izbrisati uzbudjenje i radost koje smo donijeli sa sobom u mnoštvo od 35 000 mladih. Neopisiv je osjećaj biti

dio te tako velike skupine mladih koji su došli s istim ciljem – slaviti Gospodina. Ispunjeni radošću i osjećajem zajedništva te učvršćeni u vjeri, nakon svete mise krenuli smo prema našim domaćinima koji su nas prekrasno ugostili i primili u svoje domove.

Kao i nakon svakog susreta, obogaćeni novim prijateljstvima, ispunjeni srećom, ali i mrvicom nostalgije kući smo ponijeli nezaboravno iskustvo. (*Jelena i Ivana Ivančić*)

Novo zvono 1996.

REPORTAŽA

Krizma u Kašćergi 2014.

Župno vijeće i gospodarske aktivnosti

Župno vijeće čine: Bruno Hrvatin, Zorko Benjamin, Ivan Mogorović, Branimir Jelenković, Goran Ivančić, Lučano Ivančić, Klara Koraca, Nerina Hrvatin.

Većina je žitelja župe Kašćerga zaposlena, a dio se bavi poljoprivredom. Od profesija u obrtu i gospodarstvu izdvajamo automehaničare, karosere, plastičare, prerađivače mesnih proizvoda i radnike u klaonici sa sjedištem u Pazinu. Na području župe za turiste namjernike nudi se i smještaj, nekoliko je OPG-ova s površinom i stočarstvom, trgovачki obrt, a u posljednje vrijeme rast bilježi i uzgoj maslina kojih ima nekoliko tisuća stabala. Tu su i vrijedni vinogradari koji su već nagrađivani za svoja vina. Od komunalnih zahvata u posljednjih 20 godina, od stvaranja hrvatske države, dosta je učinjeno. Telefonski je priključak u svakom selu. Javnim je vodovod došao do svih mesta i voda je gotovo u svakoj kući. Rasvjeta osvjetljjava sva mjesta župe, osim Štancije. Asfaltirano je oko 500 m pristupne ceste Kašćerga – Petkovići, a u tijeku je izgradnja kanalizacije i pročistača od Bravara do Kašćerge. Te nam je informacije prenio Lučano Ivančić, član Župnog vijeća i prvi među jednakima u svim akcijama na području župe. Posebno naglašava akcije u posljednjih pet godina kada je prošireno groblje i uređen okoliš oko crkve, saniran ruševni zid u dužini od 30 metara i postavljena ograda, gdje je vrijednost radova iznosila oko 300 tisuća kuna, od čega je od prodaje grobnih mjesta uprihođeno 250 tisuća, a ostatak je namaknut od strane Grada Pazina. U tijeku je

sanacija desetmetarskog zida na groblju i postavljanje ograde, uređenje pristupnih staza i platoa ispred groblja za što su nabavljene kamene ploče, donacija poduzeća KAMEN d. d. iz Pazina. Planira se i sanacija stropa u crkvi. Volonterski je rad prisutan u svim akcijama. Vrlo dobra suradnja sa župnikom i zajedništvom ono je što krasiti ovaj vrijedan narod. Naš sugovornik i ovom prilikom zahvaljuje župniku i Biskupiji na besplatnom ustupanju terena (oko 50 m²) za proširenje groblja. Župa Kašćerga je mala, ali složna zajednica i nije problem sakupiti 20 – 30 ljudi za bilo kakve akcije, i to 5 – 6 puta godišnje. I ovom zgodom najavljujem nove akcije do kraja godine, rječi su kojima završava ovaj naš razgovor gospodin Lučano Ivančić i pomalo žali što se nabrojani komunalni zahvati nisu dogodili 40-ak godina ranije jer bi zasigurno veći broj obitelji ostao živjeti na ovom području, a ne dolazio samo povremeno.

Ivan Mogorović, član Župnog vijeća, sakristan, zauzeti laik

Ministrant je od svoje šeste kada su se mije služile još na latinskom jeziku. Ministrant je bio do svoje 12. godine. Budući da mu je otac bio na radu u inozemstvu, počeo je nedjeljom preuzimati dužnost sakristana. Supruga Mirjana, koja je ujedno i članica župnog zbora, zajedno sa mnom obavlja sakristansku i zvonarsku dužnost posljednjih 7 godina. Dužnost smo preuzele od majke Linde koja je sa suprugom Edom tu dužnost obavljala preko 40 godina, a preuzeeli su je od nona Eduarda. Tako smo već treća generacija koja obavlja tu službu. Sjećam se još dok smo ručno zvonili i kad je blagop-

kojni papa Ivan XXIII. umro, da sam kao šestogodišnjak pomogao zvoniti, sjeća se Ivan, otac četvero odrasle djece. Ostale su mu u sjećanju i misije održane 1973. koje su predvodili vlč. Anton Orbanić i vlč. Ante Žufić, sadašnji župnik, zatim trodnevna duhovna obnova 1996., druge misije 2000. koje su predvodili vlč. Rudi Koraca i vlč. Jordan Rovis te nakon toga još jedna trodnevna duhovna obnova koju je vodio pater Ante Barišić.

Novo zvono 1996. i elektrifikacija

Po kazivanju starijih mještana, za vrijeme II. svjetskog rata talijanski su fašisti oduzeli veće zvono na župnom zvoniku i veće zvono na maloj crkvi sv. Antuna Padovanskog na Padovi. Manje zvono na Padovi premješteno je na župni zvonik i tako su dva manja zvona pozivala vjernike na molitvu i sv. misu sve do 1996. Te je godine nabavljeno i postavljeno 300 kg teško zvona na mjesto oduzetoga u II. svjetskom ratu. Cijeli su proces nabave dobrovoljnim prilozima financirali župljani i Trsatsko svetište. Župom je tada upravljao vlč. Josip Matijašić, ujedno i župnik svoje rodne župe Zamask. Tih je godina obnovljena i crkva sv. Antuna Padovanskog na Padovi i vraćeno nekadašnje malo zvono. Nažalost, župu prati negativan trend depopulacije te je više umrlih nego rođene, odnosno krštene djece. Ali s pouzdanjem u Boga koračamo naprijed, a najvažnije je veliko zajedništvo iskazano na djelu, u radu i aktivnostima svih župljana, poručuje nam naš sugovornik Ivan Mogorović.

Riječ župnika

S Kašćergom sam se sreo za vrijeme župnikovanja vlč. Đanija Kramara. Mene je zapala tada čast da zajedno s vlč. Antonom Orbanićem budem sudionik misija. Bilo mi je tako lijepo da se još danas sjećam dojma što ga je izrekla učiteljica kada je iz Kašćerge promatrала kako se po mraku iz Jukana i Smoljana obitelji, na traktorima, uspinju prema Kašćergi kako bi mogli sudjelovati u programu misija. Njezine su riječi bile: „Ma ovo mi izgleda kao bajka!“ Nije to bila bajka već stvarnost, koju je animirao mlađ župnik s njemu povjerenim narodom, a koji je svoju privrženost župniku pokazao i u obnovi stropa u župnoj crkvi sv. Marka. Moram spomenuti i vlč. Josipa Zovića koji je ovom župom upravljao samo šest godina, ali jeiza sebe u Kašćergi ostavio veleradno djelo, a to je dvorana, koju je on sam sazidao kamenom, ne bilo kako, nego s voltama. Danas je u prizemlju kapela za mrtve, a na katu velika dvorana koja čeka da je netko stavi u funkciju. Prije mene župom je upravljao vlč. Marino koji je župljanim i ovdje ostao u srcu te često pitaju za njega, a neki s njim komuniciraju i posjećuju ga u svećeničkom domu u Puli. Vlč. Marinu bilo je teško iz Motovunskih Novaka upravljati župama Kašćergom i Zamaskom pa me gospodin biskup Ivan Milovan zamolio bih li ja predao Motovunske Novake vlč. Marinu, a prihvatio Kašćergu i Zamask. Biskupov sam prijedlog prihvatio i upravitelj sam ove župe već preko 10 godina.

Župa brojčano nije jaka kao što je bila za vrijeme misija. Po statistici je onda u župi bilo 365 žitelja, a na vjeronauku 50 vjeroučenika. Prema statistici prošle godine u župi je bilo 228 žitelja, a 17 vjeroučenika. Brojčano je župa mala, ali vrlo aktivna, i to zahvaljujući brojnim obiteljima koje nedjeljom ne šalju djecu na misu kako bi se mogli „bermati“ ili pričestiti, već se maloj djeci pa i odrasli-

ma obraćaju: „Ala, gremo h maši.“ Misa je nedjeljom uvijek u 10 sati, čitačice dođu ranije, nađu si nedjeljna čitanja i pripreme se za čitanja i molitvu vjernih, a ako koji put zakažu ministranti, njihova mjesto oko oltara prihvataju djevojčice. Brigu o čistoći crkve i crkvenog rublja preuzeli su na sebe bračni par Ivo i Mirjana Mogorović. Župni se vjerouak drži jedanput tjedno za niže razrede u Kašćergi, a za više razrede isto jedanput tjedno. Svaki mjesec školarci imaju svetu ispovijed, a njihov je omiljeni list MAK. U župi je intenzivnija priprema za Božić i Vazam kada su i božićne i vazmene ispovijedi. Jedna poveća skupina muškaraca često me zna pozitivno iznenaditi. Neki sam ih dan zatekao kako sade živicu i cvijeće uz zid dvorane, a ovih me dana iznenadile palete kamenih ploča kojima žele popločiti stazu od ulaznih vratiju crkvenog zida pa sve do pristupa ka groblju. Kad sam spomenuo odrasle, ne smijem propustiti a da ne spomenem kako je ovdje lijepo iza mise na placu ili pred školom promatrati grupice odraslih djevojaka i mladića te ženskog svijeta koji ne žure odmah kući jer su obavili svoju „dužnost“, već osjećaju da im je dužnost i da se međusobno druže. Nije li ovdje oživotvorena Isusova zapovijed ljubavi koju je Isus dao svojim učenicima na rastanku?! Poseban je doživljaj u župi na Padovi kad se slavi Majka Božja Snježna, 5. kolovoza. Tu se na večernjoj misi u 18 sati svake godine skupi sve živo u župi, a i mnogobrojni gosti koji se svi iza misice zadrže oko crkve. Djeca trče oko crkve, domaći razgovaraju s gostima, muški svijet svojim pjevanjem drži *stimung*, a svi pomalo prilaze k stolu na kojem su kolači i piće. Redovito se muški svijet pobrine da na stolu ili pokraj stola nešto dimi. Ovu su zaista „agape“ prvi kršćana. A kada sunčeve zrake počinju nestajati, mi se isto počinjemo spuštati s Padove, pozdravljajući jedan drugoga riječima: „I dogodine!“

Preč. Petar Pahović

Uponedjeljak 19. 5 2014. u 19 sati u Eufragijevoj bazilici služena je sv. misa za preč. Pahovića koju je predvodio sadašnji župnik Rikardo Lekaj. Istog je dana slavljena sv.misa ujutro u 9 sati u župnoj crkvi u Rakotulama, a misu je predvodio vlč. Josip Peteh. Umro je na svetkovinu Duhova, 19. svibnja 2013., i prešao u vječnost doma nebeskog Oca, u 77. godini života i 51. godini svećeništva. Rođen je 19. listopada 1936. u selu Pahovići, u župi Rakotule. Klasičnu gimnaziju i studij teologije završio je u pazinskom biskupijskom sjemeništu. Nakon što je 29. srpnja 1962. u rođnoj župi zaređen za svećenika, tu je i 19. kolovoza slavio Mladu misu, prvu u župi nakon 102 godine. Bio je župnik u Rovinjskom Selu do 1971., zatim u Svetom Petru u Šumi, a od 1986. u Poreču. Na osobit se način posvetio katehezi djece i mladih, potaknuo je nekoliko duhovnih zvanja koja su se ostvarila, često je organizirao misije za svoje župljane te je neumorno radio na obnovi crkava. U Poreču je podržao okupljanje prvih neokatolickih zajednica. Bio je dekan i kanonik Porečkog kaptola. Godine 2010. primio je gradsku nagradu „Sveti Mauro“. Ostao je cijelog svog života svim svojim bićem uz narod koji ga je iznjedrio. Bio je brižljiv isповjednik, vrstan propovjednik, neumoran Isusov svjedok, uvijek s Bogom, pun životne mudrosti i kršćanske vedrine.

Moje je svećeničko geslo : „Bože moj, daj da u životu ispunim Tvoju volju.“ To je zapravo put Isusa Krista – put svetosti. Put pravog života. Nikad se nisam kajao kad sam živio po volji Božjoj. Zahvaljujem Gospodinu što me pozvao u postojanje – život, što me pozvao u svećeništvo. Hvala Mu za sve dobro što je u meni i po meni učinio, a za ljudske slabosti molim Božje milosrđe za oproštenje.

(iz razgovora objavljenog u Ladonji povodom 50. obljetnice svećeništva)

Mladi u Dubrovniku

Dubrovčani pobjednici II. završnice KMNL Crkve u Hrvata

Ekipa Župe sv. Petra – Boninovo iz Dubrovačke biskupije nadвладала je drugoplasiranu ekipu iz riječke Župe Marije Pomoćnice. Treće mjesto osvojila je ekipa Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije.

Jedanaesta završnica katoličkih malonogometnih liga Crkve u Hrvata započela je u petak 30. svibnja okupljanjem u Svetvinčentu. Nakon okupljanja na središnjem trgu ispred župne crkve, u povi-

jesnoj loži obavljene su prijave ekipa. Mismo slavlje povodom početka Završnice KMNL predvodio je biskup u miru Ivan Milovan, u koncelebraciji sa svećenicima koji su došli sa svojim sportskim ekipama. Okupljenima se kao domaćin obratio fra Tomislav Hršić, voditelj KMNL „Bl. Miroslav Bulešić“ i koordinator organizacije ovogodišnje završnice, te vče. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu. Ivana Čogelja, voditeljica Ureda za mlade HBK, naglasila je važnost druženja

Trećeplasirani - Župa sv. Josipša - Plovanija, Zadarska nadbiskupija

Drugoplasirani - Župa Marije Pomoćnice, Riječka nadbiskupija

Pobjednici Završnice KMNL Crkve u Hrvata, Župa sv. Petar iz Dubrovnika, i domaćin voditelj KMNL "Bl. Miroslav Bulešić" fra Tomislav Hršić

i zajedništva te u tom duhu svim sudio-nicima prije svega zaželjela poštenu igru. Preč. Dalibor Pilekić, povjerenik za mla-de Porečke i Pulske biskupije, kratko je predstavio povijest i sadašnjost Porečke i Pulske biskupije. Igrači, koji su u središtu pozornosti, pozvani su biti primjer djeci i mladima, a odgojna vrijednost sporta jest u njegovoj ulozi u rastu čovjeka, u tjelesnom i duhovnom aspektu, u solidarnosti i međusobnom poštovanju. Naša je životna utakmica takva da je najvažnije pravedno igrati jer imamo suca koji sve vidi. Don Miro nam pokazuje kako je važno trenirati za dobro, svojim nam životnim primjerom pokazuje neophodnost duhovnog treninga za pravilno duhovno sazrijevanje da bismo u toj utakmici života mogli dobro igrati, zaključio je mons. Milovan. U nastavku je fra Tomislav izrekao zahvale i prisjetio se prve Završnice KMNL koja je održana u Rijeci 2004. godine. U nastavku je prikazan 15-minutni dokumentarni film o bl. Miroslavu Bulešiću, videospotom predstavljena je Istra, a kao zaključak najavljene su ekipе koje sudjeluju na 11. završnici KMNL. Ove su godine prvi put nastupili i predstavnici KMNL Bjelovarsko-križevačke biskupije, a oni će sljedeće godine biti domaćini završnice, najavila je, na kraju završnice, nakon podjele medalja i pehara, Ivana Čogelja, voditeljica Ureda za mlade HBK.

Finalni dan Završnice katoličkih ma-lonogometnih liga Crkve u Hrvata održan

je u Pazinu. Jutarnje misno slavlje u pažinskoj župnoj crkvi sv. Nikole, u suslavlju sa svećenicima koji su došli sa svojim nogometnim ekipama, predvodio je porečki i pulski biskup ordinarij mons. Dražen Kutleša. U prigodnoj homiliji Biskup je naglasio razliku između profesionalnog i amaterskog sportaša te istaknuo kako kršćanin treba živjeti svoju vjeru ne amaterski povremeno, nego poput sportaša profesionalca, treba svakodnevno živjeti svoju vjeru, ulagati kontinuirane napore u poboljšanje svojih sposobnosti i biti spremna na odricanje i ulaganje velikih napora u cilju vlastite izgradnje, a da bi to postigao, treba živjeti i igrati prema pravilima igre, odnosno kršćanskog života. Kako dostići Kraljevstvo Božje govori nam upravo vjera po svojim pravilima, slijediti ta pravila najkraći je i najjednostavniji put dostizanja Kraljevstva Božjeg, zaključio je Biskup.

Nakon mise uslijedile su polufinalne utakmice u kojima su snage odmjerile ekupe koje su prethodnog dana pobjedile u četvrtfinalnim utakmicama u Puli i Pazinu. U prvoj polufinalnoj utakmici ekipa Župe Marije Pomoćnice – Banderovo iz Riječke nadbiskupije bila je bolja od ekipa Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije. U drugoj polufinalnoj utakmici ekipa Župe sv. Petra iz Dubrovnika nadvladala je ekipu Župe sv. Ilije – Stolac iz Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Uslijedila je revijalna utakmica između voditelja dijecezanskih katoličkih malonogometnih liga i medijski poznatih osoba Istre, voditelji su pobjedili rezultatom 6:2. U finalnoj utakmici ekipa Župa sv. Petra – Boninovo iz Dubrovačke bisku-

pije rezultatom 2:1 nadvladala je drugoplasirana ekipa iz riječke Župe Marije Pomoćnice. Treće mjesto osvojila je ekipa Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije, nadvladavši ekipu Župe sv. Ilije – Stolac iz Trebinjsko-mrkanske biskupije. Nagradu Fairplay osvojila je ekipa iz slavonskobrodske Župe bl. Alojzija Stepinca iz Đakovačko-osječke nadbiskupije. Najboljim igračem proglašen je Mateo Vodopić iz pobjedničke dubrovačke ekipе Sv. Petra, a iz ste je momčadi i najbolji golman prvenstva Alen Turuk, dok je najboljim strijelcem proglašen Ivan Jasprica iz riječke ekipе Marije Pomoćnice. Ove je godine na završnici sudjelovalo 16 ekipa iz 13 nad/biskupija.

Zajednička molitva igrača prije svake utakmice

SOLIDARNOST NA DJELU

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA I CARITAS POSLALI POMOĆ ZA POPLAVLJENA PODRUČJA

Za poplavljena područja uplaćeno je 120.000,00 kn, i to 60.000,00 Caritasu Požeške biskupije i 60.000 Caritasu Đakovačko-osječke nadbiskupije. Biskupija je poslala 100.000,00 kn, a Caritas 20.000,00 kn.

Humanitarna pomoć sakupljala se po dekanatima, a otpremljena je zajedno u dva šlepera, i to: jedan je šleper otpremio prikupljene potrepštine iz Pule, Filipane i Labina u Vinkovce, a drugi prikupljene donacije iz Starog Pazina, Pićna, Poreča, Marčane i Buzeta u Vukovar. Iz Rovinja su otpremljena tri kombija u Županju i Bosanski Šamac. Iz Buja je otpremljeno 12 kombija, zajedno s drugim udrugama, dva u Županju, četiri u župu Odžak, pet kombija u župu Dobojsku i dva u župu Gračanica. Caritas je platilo troškova prijevoza. Iz Novigrada je udruga „NAŠ SAN NJIHOV OSMIJEH“ sakupila 112 paleta hrane, deka, plaht i ostalog te je sve otpremljeno u Župu sv. Leopolda Mandića u Maglaj. Caritas je platilo uslugu prijevoza. Iz Pule je udruga „PROBUDI SE“ poslala kamion pomoći za Slavoniju, dio putnih troškova platilo je Caritas. Iz Funtane su otpremljena 3 kombija, dio za Slavoniju dio za Bosnu. Tiskano je 4000 uplatnica, podijeljeno po župama, uplaćuje se i novčana pomoć na žiroračun Caritasa. Akcija je u tijeku.

Dr. sc. Alejandro Castillo Jimenez ravnatelj Pazinskog kolegija

PRIPREMIO: ŽELJKO MRAK

Alejandro Castillo Jiménez rođen je 28. svibnja 1975. u Cordobi, gradu na jugu Španjolske. Odrastao je u brojnoj kršćanskoj obitelji. Osnovnu školu pohađao je u Cordobi od 1982. do 1989. godine, u katoličkoj školi »Virgen del Carmen«, gdje je od 1989. do 1993. godine završio i srednju školu. Filozofsko-teološki studij završio je na Visokoj teološkoj školi u Puli od 1993. do 2003. godine. Tijekom toga vremena boravio je kao bogoslov u Biskupijskom sjemeništu »Redemptoris Mater« u Puli. Za đakona Porečke i Puliske biskupije zaređen je u pulskoj Katedrali 27. listopada 2001. godine, a za svećenika je zaređen 8. lipnja 2002. godine. Mladu misu slavio je 9. lipnja 2002. godine u crkvi sv. Silvestra u Kanfanaru. Od 26. rujna 2002. godine do 29. lipnja 2007. godine boravio je u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu te je na Papinskom sveučilištu Gregoriana studirao Biblijsku teologiju. Na istom sveučilištu magistrirao je 17. veljače 2006. godine te je nastavio doktorski studij.

Na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, 28. veljače 2012. godine, obranio je doktorsku radnju iz područja biblijske teologije pod naslovom »Struktura i tumačenje Mk 1,14-3,6. Doprinos biblijske retoričke analize«. Doktorsku disertaciju napisao je pod vodstvom profesora dr. Roland-a Meyneta, a obranio ju je pred ispitnim povjerenstvom u kojem su bili: profesor mentor dr. Roland Meynet te profesori dr. Jacek Onisczuk i dr. Michael Woods.

L: Gotovo ste dvije godine na mjestu ravnatelja Kolegija?

Da. Druga je školska godina pomalo iza nas. Brzo prolazi vrijeme. Čini mi se da je bilo jučer kad me otac biskup pozvao na razgovor u kojem mi je priopćio da će me imenovati ravnateljem Kolegija. To je znak da je život u Pazinskem kolegiju dinamičan.

L: Vlč. Castillo, prihvaćajući ovu dužnost, preuzeли ste i veliku odgovornost za mladost koja

Vam je povjerena. Što znači biti ravnateljem Kolegija?

Biti ravnatelj Kolegija, kako ste rekli, velika je odgovornost. Uvjerjen sam, međutim, da je i ova služba velika milost. Mladi, bez obzira na sve, donesu u naš život svježinu i radost. Imao sam veliku milost sudjelovati na Svjetskim danima mladeži s papom Ivanom Pavlom II. koji je tvrdio da voli biti s mladima jer su oni njega pomladili. Mislim da mi „stari“ u Kolegiju to kušamo. Postoji i druga dimenzija ove službe koja nadilazi dimenziju odgovornosti. Kao prezbiter vidim ovu službu kao ogromno polje evangelizacije. Velik nam je izazov donijeti Krista mladima koji su nam povjereni, ne kao jednu ideju nego kao živu osobu koja je odgovor na sva pitanja i čežnje njihovih mladih srdaca. Mladi danas žive u veoma kompleksnom svijetu gdje neke prave vrijednosti koje su nekad bile na snazi sada više nisu. Često im se pruža jedan jedini način života koji je prividan i čija je parola: „Uživaj pod svaku cijenu!“ To ostavlja duboke skrivene egzistencijalne rane u njima. A što govoriti kad se suočavaju s promašajima, samoćom, nepravdama ili se zapitaju o smislu života... U tim situacijama izazov je i dužnost ponuditi Krista koji će ih privlačiti i ohrabriti.

L: Ova je godina obljetnička za Kolegij. Dvadeset godina od upisa prvih učenika u Kolegij i 100. obljetnica od podizanja ovog velebnog zdanja za potrebe tadašnjih sjemeništara?

Ove školske godine slavimo XX. obljetnicu Kolegija koji „živi“ u stoljetnoj zgradici. Htjeli smo da obilježavanje te obljetnice bude trenutak zahvale Gospodinu jer je podržavao djelo koje je skromno započelo

Božićna priredba u Domu s odgajateljima

DVOUMIO SAM SE IZMEĐU EKONOMSKOG FAKULTETA I STUDIJA BIOLOGIJE. TADA JE U MOM ŽIVOTU NASTUPILA JEDNA VELIKA EGZISTENCIJALNA KRIZA.
BILO BI PREDUGO GOVORITI O TOME, ALI MOGU REĆI DA NI U ČEMU NISAM NAŠAO ZADOVOLJSTVO I NIGDJE NISAM VIDIO SMISLA. POKUŠAVAO SAM ZAČINITI SVOJU SVAKIDAŠNJCICU DRUŽENJEM S PRIJATELJIMA, NOGOMETOM, GLAZBOM, IZLASCIMA... ALI NIŠTA SE NIJE MIJENJALO. TO JE IMALO UTJECAJ I NA MOJE ŠKOLSKE AKTIVNOSTI. PRVE TRI GODINE SREDNJE ŠKOLE BIO SAM ODLIČAN UČENIK, A U ČETVRTOM RAZREDU NA DRUGOM ROKU IMAO SAM POPRAVNI IZ ČAK SEDAM PREDMETA. TO LJETO IŠAO SAM S MLADIMA SVOJE ZAJEDNICE U DENVER, NA SVJETSKI DAN MLADEŽI S PAPOM IVANOM PAVLOM. MOGU REĆI BEZ PRETJERIVANJA DA JE TO HODOČAŠĆE PROMIJENILO MOJ ŽIVOT.

prije dvadeset godina. Htjeli smo također da bude trenutak zajedništva svih onih koji su tijekom ovih godina bili dio ove avanture. Bilo je posebno dirljivo susretati bivše učenike, čuti raznolika svjedočanstva o njihovu životnom putu i uvjeriti se koliko je Pazinski kolegij bio važan u njihovu odgojnog i obrazovnog procesu, usadivši u njih jasne moralne, vjerske i ljudske principe kao čvrste temelje za njihov daljnji život. Ta nas činjenica jača i hrabri da bismo obnovljeni nastavili poslanje odgoja generacija koje trenutno pohađaju Kolegij.

L: U tijeku su pripreme za upis nove generacije učenika. Je li interes za upis u Kolegij i dalje velik? Što biste poručili budućim učenicima?

Uzimajući u obzir odaziv potencijalnih kandidata na Danu otvorenih vrata koji je održan prije nekoliko tjedana, mislim da je interes više nego dobar. Učenicima bih poručio da zajedno s roditeljima biraju školu u kojoj će moći odrastati kao potpune osobe. Ako je taj odabir Pazinski kolegij, srdačno vas primamo. Dobrodošli!

L: Osnovnu školu pohađali ste u Cordobi od 1982. do 1989. godine, u katoličkoj školi »Virgen del Carmen«, a u istom mjestu 1993. godine završili ste i srednju školu. Je li već u toj dobi svećenički poziv bio Vaš odabir?

Iskreno, u tim godinama nisam mislio da će postati svećenik. Moji su roditelji pripadnici Neokatekumenskog puta dugo godina, tako da sam bio odgojen u kršćanskem duhu. Znao sam da je svećeništvo jedna mogućnost, ali ne za

mene. Imao sam konkretni plan za svoj život: maturirati, upisati fakultet, naći posao, oženiti lijepu djevojku i živjeti. Dvoumio sam se između ekonomskog fakulteta i studija biologije. Tada je u mom životu nastupila jedna velika egzistencijalna kriza. Bilo bi predugo govoriti o tome, ali mogu reći da ni u čemu nisam našao zadovoljstvo i nigdje nisam video smisla. Pokušavao sam začiniti svoju svakidašnjicu u druženju s prijateljima, nogometom, glazbom, izlascima... ali ništa se nije mijenjalo. To je imalo utjecaj i na moje školske aktivnosti. Prve tri godine srednje škole bio sam odličan učenik, a u četvrtom razredu na drugom roku imao sam popravni iz čak sedam predmeta. To ljeto išao sam s mladima svoje zajednice u Denver, na Svjetski dan mlađeži s papom Ivanom Pavlom. Mogu reći bez pretjerivanja da je to hodočašće promijenilo moj život. Nisam imao nikakva mistična iskustva, ali do tada, iako sam išao u Crkvu, Krist je za mene bio samo ideja. Tada sam iskusio da me on ljubi upravo ovakvog promašenog i da ne zahtijeva ništa od mene. Osim toga, otkrio sam da je najveći problem bio u tome što sam živio samo za sebe i u jednom susretu

MLADI DANAS ŽIVE U VEOMA KOMPLEKSНОМ SVIJETU GDJE NEKE PRAVE VRIJEDNOSTI KOJE SU NEKAD BILE NA SNAZI SADA VIŠE NISU. CESTO IM SE PRUZA JEDAN JEDINI NACIN ZIVOTA KOJI JE PRIVIDAN I CIJA JE PAROLA: „UZIVAJ POD SVAKU CIJENU!“ TO OSTAVLJA DUBOKE SKRIVENE EGZISTENCIJALNE RANE U NJIMA. A STO GOVORITI KAD SE SUOCAVAJU S PROMASAJIMA, SAMOCOM, NEPRAVDAMA ILI SE ZAPITAJU O SMISLU ŽIVOTA... U TIM SITUACIJAMA IZAZOV JE I DUZNOST PONUDITI KRISTA KOJI CE IH PRIVLACITI I OHRABRITI.

za zvanja s Kikom Arguellom (inicijator Neokatekumenskog puta) čuo sam riječi koje su me potresle: „Bog ima plan za tvoj život, tvoja je sreća u tome da sebe daruješ. Ako te Bog zove da to činiš kao svećenik, ne boj se!“ Započela je tad unutarnja borba. Osjećao sam da sam pozvan odgovoriti da, a s druge strane strah je bio veliki. Mlad sam, pomislio sam, imam cijeli život pred sobom, moram puno toga okusiti.... Hvala Bogu, imao sam milost odgovoriti na taj poziv. I vjerujte mi, nisam se pokajao!

L: Filozofsko-teološki studij završavate na Visokoj teološkoj školi u Puli od 1993. do 2003. godine i bogoslov ste u Biskupijskom sjemeništu »Redemptoris Mater« u Puli. Možete nam opisati svoj

RAZGOVOR

Alejandro s bivšim učenicima

desetogodišnji studentski život u Puli?

Možete misliti! To su bile najljepše godine moga života. Bog je u dva mjeseca promjenio moj život. Ja koji nisam video nigdje smisla, odjednom se nađem u Hrvatskoj, u sjemeništu, pripremajući se za divno poslanje evangelizacije svijeta. Bilo je svakovrsnih borbi i kriza u svakom pogledu: poslušnost, čistoća, a o hrvatskom jeziku bolje ne govoriti.... Gospodin je bio vjeran!

L: Doktorirali ste iz područja biblijske teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana. Opišite područje svog užeg znanstveno-stručnog rada.

Kad sam postao svećenik, Gospodin je preko mojih formatora/odgojitelja i biskupa imao za mene još jedno iznenadenje: poslijediplomski studij. Nisam se tomu nadao niti to želio, ali su mi rekli da je važno stvoriti profesorski kadar koji će i dalje ra-

diti na formaciji prezbitera za novu evangelizaciju. Tijekom tog boravka u Puli vidi sam braću, mislim na rektora, vicerektora i katehiste, koji nikad nisu štedjeli sebe radi mene. Odrekli su se puno toga radi mene.

Bog je djelovao i udijelio mi mnogo dobroga preko njih. Moj se stručni rad odvija bez velikih ambicija, predajem u sjemeništu u Puli prilagođavajući se potrebama sjemeništa.

L: Za Kolegij je poznato da su i profesori i učenici jedna velika obitelj. Što biste poručili svojim učenicima, a što citateljima Ladonje?

Ovogodišnji maturanti izabrali su kao geslo *ubi concordia ibi victoria* (gdje je sloga, tu je i pobjeda). Uvjeren sam da je zajedništvo najveći dar koji možemo imati i da je to zajedništvo koje dolazi od Boga jedini pravi temelj za zdrav odgoj. Svatko je od nas u Kolegiju različit, ali upravo je ta različitost prilika za zajedništvo, a ne prepreka. Čitateljima Ladonje želim sve najbolje i preporučujemo se u njihovim molitvama.

Maturanti 2014. godine

Alejandro s ovogodišnjim prvašima

Koncert duhovne glazbe

UKringi, nedaleko Pazina, u nedjelju 11. svibnja 2014., u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla ap. održan je koncert zborske duhovne glazbe. Nastupili su pazinski Mješoviti pjevački zbor „Roženice“ te domaći župni zbor Sv. Petra i Pavla. Nakon kratkog instrumentalnog uvoda na orguljama, okupljenima se obratila voditeljica Irena Hrvatin kratkim predstavljanjem autora „Mise brevis“ na repertoaru u prvom dijelu programa, francuskog skladatelja Charlesa Gounoda. On je autor više opera, oratorija te oko 200 solo pjesama i brojnih crkvenih kompozicija, a autor je i vatikanske himne. Izvedbom „Mise brevis“ zbor „Roženice“ pokazao je svu svoju glazbenu bravuru pod dirigentskom palicom Ines Kovačić Drndić. Osim mise, u prvom dijelu otpjevali su i „Milost (Amazing grace)“ u kojoj je posebno došao do izražaja sugestivni glas mlade sopranistice Tine Galant. Prvi dio koncerta završen je gospel skladbom „Glory, Glory“. Predstavljajući sopranisticu, dirigentica je istaknula zanimljivost da su i njezini roditelji, Milan i Bruna Galant, dugogodišnji članovi zbora „Roženice“.

35 godina postojanja

Nakon instrumentalnog intermezza u izvedbi flautistice Irene Mofardin uz orguljsku pratnju Martine Fabris, moderatorka je predstavila zbor „Roženice“ koji obilježava 35 godina postojanja i kontinuirana djelovanja. Okupljenima se ovom prigodom obratio predsjednik zbora Milan Galant koji je rekao kako je i taj, njihov prvi nastup u župnoj crkvi u Kringi, dio

obilježavanja 35. obljetnice djelovanja zbora te je izrazio zahvalnost pok. maestru Milottiju i sadašnjoj dirigentici Ines Drndić Kovačić. Priječajući se početaka, gosp. Galant je istaknuo da u zboru danas pjeva čak devet pjevača koji su članovi od samog osnivanja.

Mariji Hrvatin – 50 godina pjevanja u župnom zboru

U drugom dijelu koncerta zbor je izveo četiri poznate uskrsne pjesme, uz korepeticiju na orguljama prof. Kristine Puh Leko. Nakon još jednog instrumentalnog intermezza flautistice Irene Mofardin uslijedio je nastup domaćeg župnog zbora Župe sv. Petra i Pavla koji, prema riječima voditeljice programa Irene Hrvatin, već dugo njeguje pučko pjevanje. Oni su se, pod ravnjanjem voditeljice Mladenke Fabris, te uz orguljsku pratnju Martine Fabris, predsta-

vili sa šest liturgijskih pjesama. Voditeljica Mladenka Fabris prigodnim je riječima izrazila zahvale svim sudionicima i posjetiteljima, posebno onima koji svojim pjevanjem slave Boga. Posebno je zahvalila gosp. Andelu Bratuliću, župljaninu župe Kringa i članu zbora Roženice koji je bio inicijator gostovanja zbora Roženice u Kringi te župniku Stipanu Bošnjaku koji je tu ideju doveo do realizacije. Tom je prigodom izrečena i posebna čestitka Mariji Hrvatin koja ove godine obilježava 50. obljetnicu pjevanja u župnom zboru.

Na kraju se publici obratio i župnik, vlč. Bošnjak, koji je uz završne zahvale izrazio nadu da će održavanje uskrsnog koncerta u Kringi postati tradicija. Završnom pjesmom „Krist na žalu“, koju su zajedno otpjevala oba zbora, zaključen je koncert. (G. K.)

Duhovsko bdjenje

ROVINJ U subotu 7. lipnja 2014., u večernjim satima u rovinjskoj župnoj crkvi sv. Eufemije održano je tradicionalno bdjenje uoči svetkovine Pedesetnice – Duhova, rođendana Crkve. Program je započeo pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio rovinjski župnik i dekan preč. Milan Zgrablić. On je u prigodnu nagovoru posebno naglasio potrebu i važnost „staviti se u Božju prisutnost“ u sakramenu ispovijedi. Istaknuo je opasnosti „mlake vjere“ te zaprekou koju oholost i sebičnost predstavljaju u Božjem nastojanju da nam se približi. Uslijedila je

mogućnost pristupanja sakramantu pomirenja te pobožnost Krunice koju su predvodili članovi različitih rovinjskih zajednica. Nakon Krunice održano je kraće razmatranje o Duhu Svetom. Misno slavlje predvodio je vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu. Na početku misnog slavlja održan je ophod sa svijećama po crkvi. Predvoditelj je misnog slavlja u prigodnoj homiliji naglasio potrebu da se „odmaknemo iz središta svoga života i da to mjesto prepustimo Bogu“. „Treba imati hrabrosti ispustiti svoj život iz svojih ruku i prepustiti ga Bogu, ništa neće propasti, već će tek

tada zasjati; Bog, koji je u svojoj neizmjernoj ljubavi dao sve za čovjeka, do posljednje kapi krvi, samo želi da mu dopustimo ući u naš život, da mu prepustimo sve svoje poteškoće i tjeskobe, i da poslušamo kada kao da nam govori ‘Pusti, ja ću...’“, naglasio je Propovjednik. Nakon mise bdjenje je nastavljeno klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom uz prigodna razmatranja i duhovne šansone koje su pripremili mladi. (G. K.)

Zaređena tri nova svećenika: Filip Celent, Karol Homieja i Mladen Pranjić postali su svećenici Porečke i Puliske biskupije

PULA U subotu 7. lipnja, uoči svetkovine Pedesetnice, u pulskoj prvo-stolnici, katedrali Uznesenja BDM, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša podijelio je red prezbiterata trojici đakona iz pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“. Filip Celent, Karol Homieja i Mladen Pranjić postali su svećenici Porečke i Puliske biskupije. Na misi ređenja, koju je mons. Kutleša

predvodio uz koncelebraciju generalnog vikara mons. Vilima Grpcu i rektora Sjemeništa preč. Piergiorgia DeAngelisa, suslavilo je šezdesetak svećenika.

Biskup je u prigodnoj homiliji pozvao novoređenike neka zahvaljuju za dar svećeništva, neka budu ponosni na svoju mladost i neka surađujući s darovima Duha Svetoga nastoje učiniti da ta mladost bude plodonosna. Citirajući sv. Pavla, Biskup je naglasio ređenicima: „Budite uzor svojim vjernicima.“ Podsjetio ih je da biti uzor u riječima znači uvijek paziti na svoj govor, znači znati biti razborit u biranju riječi kako ne bi svojim izražavanjem izazvali zamjeranje od strane ljudi. Svećenik mora biti uzor u vladanju, rekao je nadalje Biskup, jer od svećenika se uvijek traži nešto više, i upravo ta izdvojenost naglašava dostojanstvo svećeničkog poziva. Svećenik koji svakodnevno kalja svoje dostojanstvo različitim postupcima, stvara lošu sliku o sebi, jer osoba izgrađuje autoritet, a ne samo služba, stoga je Biskup pozvao svećenike neka budu dostojava i uzorna vladanja. Biskup je pozvao novoređenike neka budu i uzor u čistoći,

upravo kako su ih u tom duhu odgajale njihove obitelji i formatori u Sjemeništu. Mons. Kutleša je u nastavku podsjetio novozaređene svećenike na njihovu dužnost čitanja i tumačenja Božje Riječi. No, naglasio je, da bi je mogli pravilno tumačiti, svećenici moraju poučavati i usvajati Božju Riječ, a ne se oslanjati na nadahnuće i misliti da će Duh Božji nadomjestiti nepripremljenost zbog lijenososti. Nadalje, nastavio je Biskup obraćajući se svećenicima: „Vaša je dužnost hrabriti ljudе i činiti sve da postanu bolji ljudi, a to ćete najbolje ostvariti budu li Vaša vrata župnog stana, kao i vrata Vašega srca, otvorena od 0 do 24; sve je to moguće samo ukoliko zadržite neprekinut kontakt s Bogom u molitvi.“ Biskup je u nastavku pozvao okupljene vjernike neka mole za novozaređene svećenike, a svećenike podsjetio na neophodnost izgradivanja sebe kako bi njihov uspjeh u obavljanju svećeničke službe bio sve bolji, izgrađujući se učenjem i iskustvom.

Na misi ređenja pjevanje su predvodili kantori neokatolickih zajednica i Katedralni župni zbor. (G. K.)

300 godina župne crkve u Kanfanaru

Trodnevница povodom 300. godine posvećenja župne crkve u Kanfanaru započela je u srijedu 11. lipnja 2014. godine. Osim liturgijskih sadržaja, u program obilježavanja te visoke obljetnice uključen je i prigodan povijesno - znanstveni sadržaj: u Domu mlađih prof. Marko Jelenić održao je predavanje pod naslovom „Crtice iz crkvene povijesti Kanfanarštine“. Tom je prigodom predstavljena i izložba sakralnih predmeta. Misno slavlje prvoga dana trodnevnice predvodio je vlč. Antun Nižetić. Vlč. Alejandro Castillo Jimenez, ravnatelj Pazinskog kolegija, predvodio je misu drugoga dana trodnevnice. Trećeg dana trodnevnice misu je predvodio vlč. Simon Kvaternik, a nakon mise održan je koncert grupe studenata zagrebačke Glazbene akademije. U subotu 14. lipnja 2014. središnje misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan. Na početku je sve nazočne pozdravio župnik vlč. Izidor Sekicki koji je naglasio kako proslava obljetnice posvećenja crkve ne bi imala smisla bez žive Crkve koja se tu okuplja na slavljenje sakramenata u zajedništvu.

Bl. Miroslav Bulešić, župnik u Kanfanaru 1946. i 1947. godine

Biskup je u uvodnom pozdravu napomenuo da je misa prigodom ovog jubileja ujedno i misa zahvale za sve što se tijekom 300 godina u toj crkvi događalo, za sav duhovni rast i izgradnju generacija vjernika. Slavlje obljetnice prigoda je sjetiti se svih onih koji su do-prinijeli nastanku te crkve: graditelja, posvetitelja biskupa Vaire, tadašnjeg župnika Antona Črnje i dr. Ova je misa stoga i spomen na sve pokojne od kojih smo baštinili vjeru, napomenuo je Biskup. Biskup je kao značajan trenutak povijesti kanfanarske župne crkve spomenuo i činjenicu da je bl. Miroslav Bulešić bio župnik u Kanfanaru 1946. i 1947. godine, u to kratko vrijeme provodio je izuzetno svestrano i zauzeto pastoralno djelovanje, intenzivno radeći sa svim grupama i dobним skupinama vjernika; iz tog perioda bilježi se i poznata rečenica mjesnih komunističkih čelnika: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama.“

Kanfanarska župna crkva izgrađena je 1696. godine na mjestu manje crkve iz 13. stoljeća. Posvetio ju je biskup Vaira 1714. godine kada je tu preseljen i zborni kaptol iz crkve sv. Sofije iz obližnjeg Dvigrada, čime Kanfanar postaje i de-

kanatsko sjedište. Taj je zborni kaptol ukinut 1843. godine, a Kanfanar danas pripada Rovinjsko-kanfanarskom dekanatu. Iz dvigradske crkve preseljena je vrijedna samostojeca propovjedaonica iz 13. stoljeća te mnoštvo liturgijskih i drugih predmeta koji podsjećaju na duhovni hod generacija iz minulih vremena. Odvojeni zvonik visine 25 metara, s automatiziranim zvonima, izgrađen je 1730. godine. Župni arhivi bilježe kroniku župe od 1667. godine. Župna crkva sv. Silvestra jednobrodno je sakralno zdanje s bočnom kapelom i sakristijom. Ima tri mramorna oltara, od kojih je glavni posvećen sv. Sofiji, suzaštitnici župe.

Biskup je pri kraju homilije spomenuo i zahvate u obnovi crkve koji su provedeni u posljednjih nekoliko godina: donacijom jednog iseljenika obnovljen je prezbiterij, zatim nešto kasnije pod crkve, nabavljene su nove klupe i nove orgulje. Sva ta nastojanja i ulaganja u očuvanje materijalnog prostora crkve dokaz su ljubavi prema Crkvi. Misno slavlje, koje je pjevanjem animirao kanfanarski župni zbor, završeno je izvedbom pjesme „Tebe Boga hvalimo“. (G. K.)

U kapeli Milosrdnog Isusa postavljena relikvija bl. Bulešića

U utorak 13. svibnja, o blagdanu Gospe Fatimske te prigodom 94. obljetnice rođenja bl. Miroslava Bulešića u pulskoj kapeli Milosrdnog Isusa svečano su postavljene relikvije Blaženika.

Misno slavlje tom je prigodom predvodio generalni vikar Biskupije s dijecezanskim postulatorom kauze mons. Vjekoslavom Milovanom, pulskim dekanom preč. Milanom Mužinom te drugim pulskim svećenicima. Blaženikova spremnost na žrtvu u obrani vjere stalni je poziv svakome od nas da idemo putem kršćanske svesti, rekao je u uvodnom pozdravu mons. Milovan te pojasnio da je relikvija djelić Blaženikove košulje koju je nosio u trenutku kada je ubijen. Današnja svečanost, povodom Blaženikova rođendana, jedno je izvanredno slavlje kojim zahvaljujemo Bogu za relikvije koje će se čuvati u ovoj kapeli, zahvala ide i Brunu Krajcaru koji je te relikvije poklonio, a da sve to bude nama poticaj za što dostojni kršćanski život, rekao je mons. Grbac na početku homilije.

Danas, osim što je rođendan bl. Bulešića, koji je rođen 13. svibnja 1920. godine, obilježavamo i obljetnicu prvog ukazanja Majke Božje u Fatimi, koje se dogodilo 13. svibnja 1917. godine. Fatimsko ukazanje dogodilo se u vrijeme Prvog svjetskog rata, u vremenu velikog beznađa, kada su milijuni ljudi ginuli po bojištima, a još više njih od raznih bolesti, u tom vremenu beznađa Majka Božja ukazala se trojici djece i bit je njezine poruke bio poziv na obraćenje. U tom izvanredno teškom vremenu ratnih strahota BDM poziva na obraćenje, na promjenu života. To je poruka koja i nama danas govori, poziv je to na molitvu, na promjenu života. I današnje je vrijeme teško, i često izgleda beznadno, no poruka Gospe Fatimske poziva nas da se zapitamo: „Što ja mogu učiniti da to vrijeme bude drugačije, da se dogodi neka promjena nabolje?“ Mogu se obratiti, mogu pokušati promijeniti nešto na

sebi, to je najveći doprinos koji mogu dati. Ta je poruka poslana vrlo jasno i nama danas.

Dobar pastir

I Bulešićeve je vrijeme bilo teško, mu-kotrpno vrijeme, u kojem nije bilo lako biti vjernik, a posebno svećenik, doživljavalo se ponizavanja. Što je Bulešić činio? Činio je ono što je mogao u tome času, činio je onoliko koliko je mogao. Odgovorio je na izazove vremena svojom odgovornošću. Suvremenici govore da je bio strog, no to znači da je bio odgovoran, da je shvatio svoje poslanje župnika i svećenika izuzetno odgovorno, znači da nije došao na župu samo ugodno provesti župnički život, nego je došao služiti čovjeku. Zato je imao vremena i za nemoćne, borio se za one koji su bili u zatvoru, komunicirao je sa svim mogućim režimima za dobro čovjeka. Iz njegova se životopisa vidi da je bio osoba dosljedna svome poslaju, i kao takav smetao je svim režimima i svi su ga optuživali da surađuje s njihovim neprijateljima, a on je samo obavljao svoj svećenički poziv, samo je služio čovjeku, svakome čovjeku, bez obzira na bilo kakvu pripadnost. Bulešića su nagovarali da ode, da se skloni u Italiju, ali nije to učinio, ostao je rekavši: „Meni je mjesto ovdje, ovdje gdje su ljudi kojima ja služim.“ Kao odgojitelj u Pazinu nije bio zadovoljan, prihvatio je to iz poslušnosti, iako bi radije bio ostao na župi, misleći kako bi u župi bio postigao više rezultata. To znači da je bio odgovoran odgojitelj jer svaki dobar odgojitelj nikad neće biti dokraja zadovoljan svojim radom jer pomisao da radi najbolje znači oholost. Svaki dobar odgojitelj mora uvijek biti svjestan da još mora nešto učiniti, da mora biti bolji, takav je osjećaj imao i bl. Miro, osjećajući težinu odgovornosti odgojiteljskog poziva.

Podsjetivši na evanđelje Nedjelje Dobroga Pastira, mons. Grbac je naglasio kako je bl. Bulešić bio Dobar Pastir, on je poznavao sve svoje župljane i svaki mu je bio važan i nikoga nije zanemario, činio je najviše što je mogao u određenom trenutku, živeći i dostoјno svjedočeći svoju vjeru dokraja. Nisu

pastiri samo svećenici i biskupi, svaki otac, i svaka majka jest pastir, ili dobar ili loš, svaki odgojitelj takoder, svaki onaj koji je odgovoran ne samo za sebe nego i za druge jest dobar ili loš pastir. Možemo li mi danas sebe vidjeti kao dobre pastire, koji po uzoru na Krista pozajmimo svoje bližnje, brinemo se za njih, oni nam mogu vjerovati, a ne uvijek biti samo ovce kojima se netko mora baviti, paziti ih, čuvati, zapitao se Propovjednik. Možemo li zamisliti sebe kao dobre pastire koji će nešto pokrenuti, koji će činiti dobro, koji će biti dobar primjer drugima oko sebe, koji će nastojati svoje bližnje ohrabriti? Takav je bio Miroslav Bulešić, on nije samo očekivao da se njime netko bavi, on je činio najviše što je mogao, i u tome nam je primjer i uzor. Neka ove relikvije budu prisjećanje i podsjećanje na toga i takvoga bl. Miroslava Bulešića za koga se nadamo da ćemo doživjeti i proglašenje svetim. Neka nas te relikvije uvijek podsjećaju da smo pozvani živjeti jedni za druge, da smo pozvani svjedočiti svoju vjeru, živjeti kršćanska načela neovisno o tome jesu li ili nisu u modnom trendu nekih svjetovnih mjerila, i neka nam ta nastojanja budu put do Života Vječnoga, zaključio je Propovjednik.

Misno slavlje klavirskom je glazbom pratio pulski kantautor Bruno Krajcar, koji je u trenutku prikazanja izveo svoju skladbu komponiranu za prigodu beatifikacije „Svjedok vjere Miroslav Bulešić“. Relikvije koje je poklonio Sestrama Milosrdnog Isusa za njihovu kapelu u domu Sv. Polikarp, Bruno Krajcar je naslijedio od svog pokojnog strica, vlč. Ivana Krajcara. Osim same relikvije ispod slike Blaženika stavljen je vlastoručni zapis pok. vlč. Krajcara: „Okrvavljenja košulja. Moći mučenika svećenika Mire Bulešića, † 24.08.1947, Ivan Krajcar.“

Na kraju misnoga slavlja sliku s moćima na zid je prenio mons. Vjekoslav Milovan, a nakon toga je izmoljena molitva po Blaženikovu zagovoru. Završne zahvale izrekla je s. Jaira Udovičić, predstojnica pulske kuće Sestara Milosrdnog Isusa. (G.K.)

Dan obitelji Porečke i Pulske biskupije

„Obitelj je zjenica Crkve“

SVETVINČENAT U subotu 17. svibnja 2014., u organizaciji Ureda za obitelj Porečke i Pulske biskupije, u Svetvinčentu je održan biskupijski Dan obitelji. Program je započeo pobožnošću Krunice u kojoj su Radosna otajstva tematski kontekstualizirana obiteljskim tematikama. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Od pontifikata sv. Ivana Pavla II. Crkva pridaže posebnu pozornost obitelji, svjesna da život, društvo i Crkva počivaju upravo na obitelji, rekao je Biskup na početku homilije. Ljubav, zajedničko dobro i nastavak života preko potomstva temelj su obitelji sa gledane i u crkveno-pravnoj perspektivi te nedostaju li, čine argumente za eventualnu ništavnost ženidbe, rekao je Biskup i obrazložio kako je jednakost, kao temelj u sklapanju ženidbe i civilnog zakonodavstva tog segmenta u većem dijelu svijeta, zasluga upravo Katoličke Crkve. Za skladan obiteljski život potrebno je i oprštanje, upravo prema nauku Crkve, rekao je Biskup. Biskup je pozvao okupljene da se pomole za svoje obitelji, kako bi te obitelji bile kuće na kamenu, a ne kuće na pijesku, jer čvrsta obitelj jest temelj Crkve i društva, ali i temelj svake osobe koja se u njoj može izgraditi i posvetiti. I naš blaženi Miroslav Bulešić izrastao je u obitelji i u obitelji je dobio zvanje te izrastao do takve izvanredne duhovne razine. Usljedila je obnova krsnih obećanja te posebno bogat prinos darova tijekom kojeg su obitelji iz raznih dekanata Biskupije prinijele krunicu, raspelo, sliku Svetе Obitelji, ulje, vodu, vino i kruh. Na kraju je pročelnik Vijeća za obitelj, preč. Rikardo Lekaj, predvodio molitvu za obitelj. Po završetku misnog slavlja sudionici Dana obitelji u ophodu su obišli prostor iza oltara gdje se nalaze reverenda koju je blaženi Bulešić nosio u trenutku pogibije, jastuk natopljen njegovom krvljom, te komad žbuke poprskan krvljom, iz župnog ureda u Lanišću. Usljedio je glazbeni dio programa u povijesnom svetvinčentskom kaštelu Grimani-Morosini. Nastupili su: djeca iz pulskog vrtića Maslačak, sestre Kristina Jurman Ferlin i Paola Jurman, Leonora Dobrović, Patrizia Sfettina Jurman te Davor i Vesna Terzić koji su ujedno bili i voditelji programa. (G. K.)

Hodočašće u Ludbreg

Župa Majke Božje Fatimske iz Podlabina i vlč. Blaž Bošnjaković organizirali su za župljane dana 5. travnja 2014. hodočašće u Svetište Predragocjene Krv Kristove u Ludbreg i dolinu kardinala Stepinca. Napunili smo dva autobusa, a pridružio nam se i vlč. Josip Zović iz Pule, kako bi u svakom autobusu bio po jedan svećenik. Put je bio obogaćen molitvom i pjesmama. Po dolasku u svetište, župnu crkvu, u molitvi smo obišli oltar na kojem je izložena relikvija Krv Kristove. Potom smo imali mogućnost isповijedi te smo pribivali sv. misi koju je predvodio naš župnik vlč. Blaž Bošnjaković. Obavili smo i pobožnost Križnoga puta u prostoru kod Kapele dvorca Batthyany. Potom smo imali organiziran objed. U Krašić – Župu Presvetog Trojstva stigli smo predvečer. Ime kardinala Alojzija Stepinca i danas, 50 godina nakon njegove smrti, još uvijek u narodu živi kao da je i on sam još uvijek među nama. U njegovu Krašiću, gdje je odraстао i proveo posljednje dane ovozemnog života, ispred župne crkve Presvetog Trojstva, njegov odlijeven lik kao da dočekuje hodočasnike i posjetitelje i poziva ih na odmor od svakidašnjih briga. Vrlo smo lijepo primljeni, a omogućeno nam je razgledanje župne kuće i zbirke posvećene uspomeni na Kardinala. Javnosti su dostupne dvije prostorije u kojima je predvodio zatočeničke godine kućnog pritvora. Tu se nalazi namještaj i predmeti kojima se koristio, fotografije (biskupska, majčina...), portret sa sudjenja, osobni predmeti, oltar za svetu misu, misno ruho i posude, drugi predmeti. Posebno nas se na kraju dojmilo klanjanje pred Presvetim. Zahvalni smo Bogu što je nadahnuo vlč. Blaža i voditelje, kao i časnu sestraru, prekrasnim meditacijama. Ovo hodočašće ostat će nam u lijepu sjećanju. Hvala Bogu što smo se napunili Duha Svetoga te smo sa sobom ponijeli puninu življenja i radošću ispunjeno srce. U Krašić smo došli kao hodočasnici – zahvalnici, ali i kao tražitelji jednog novog životnog puta. (Višnja Biočić)

U SPOMEN

KANONIK MONS. GIUSEPPE ROCCO

Kapelan Njegove

Svetosti

Canonico scolastico

Katedrale svetog Justa

*Barban, 8. lipnja 1922.

(Hrvatska) + Trst, 25.

travnja 2014.

Bio je mlađi svećenik u susjednoj zemlji obilježenom mučeništvom, čovjek dugovječan i mudar, tijekom mnogih godina doktor o Božjim stvarima, s Kristom dobar pastir neumorno se predao Bogu i svojoj voljenoj. Zajednici putem strpljivog slušanja, posjeta bolesnicima i sakramenta pomirenja, koje je darivao i u svojoj mučnoj starosti. Tršćanska biskupija i Zajednica svete Tereze, zajedno sa svima koji su ga godinama poznavali, zahvaljuju Bogu za dar njegova svećeništva i čuvaju sjećanje živim. (Fabio Rabak)

Hrvatska katolička župa u Nizozemskoj

 DON VINKO PULJIĆ

Do 2010. godine Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj personalna je vjernička zajednica kojoj u administrativno-crkvenom smislu pripadaju hrvatski vjernici katolici s prebivalištem na teritoriju Kraljevine Nizozemske. Zajednica okuplja katoličke vjernike koji su se tijekom više od 50 godina iz različitih razloga doselili u ovu zemlju iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Sjedište se župe nalazi u lučkome gradu Rotterdamu, budući da se najveći broj hrvatskih doseljenika nalazi i živi baš tu. Zajednica je, kao Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj, osnovana 13. ožujka 1971. dekretom tadašnje Biskupske konferencije Jugoslavije, istovremeno kada se Crkva u Hrvatskoj i BiH počinje ozbiljnije brinuti za velik broj hrvatskih iseljenika u Zapadnoj Europi koji su kao ekonomska migracija radili i živjeli u zapadnim zemljama: Austriji, Švicarskoj, Njemačkoj, Nizozemskoj, itd. Prvim voditeljem Zajednice u Nizozemskoj imenovan je fra Josip Božić, član Franjevačke provincije Bosne Srebrenе. Tijekom svih 40 godina postojanja Zajednice franjevcii ove provincije brinu se za vjernički život ovdašnjih hrvatskih iseljenika. Fra Josip Božić vodio je Zajednicu do 1976. go-

dine, kada na njegovo mjesto dolazi fra Bono Lekić. Njega 1978. zamjenjuje fra Lovro Bosankić koji Zajednicu učvršćuje, proširuje, organizira i bolje povezuje i s lokalnom Crkvom, ali i s državom. On je vodio Misiju relativno dugo, do 1996., kada za misionara dolazi fra Pavo Dominković. Fra Pavo preuzima od fra Lovre već organizirano dušobrižništvo, ali i novu skupinu doseljenika, ratnih prognanika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, koje je velikodušno primila nizozemska država. Od 2005. zajednicu vodi fra Ivica Jurišić, koji je pastoralni rad znatno proširio, te u suradnji s nizozemskom Crkvom uspio, u organizacijskome i administrativnom smislu, od relativno neuredene iseljeničke zajednice stvoriti personalnu župu. Fra Ivica je uspješno vodio ovu hrvatsku katoličku zajednicu sve do rujna 2012. kada na njegovo mjesto dolazi fra Juro Tokalić, misionar u Keniji. Župa pastoralno skrbi za sve vjernike koji se nalaze na području Nizozemske. U 7 gradova redovito slavimo sv. mise: Rotterdam, Amsterdam, Alphen a/d Rijn, Tilburg, Terneuzen, Arnhem, Groningen. Župnik redovito posjećuje i hrvatske uzničke u Den Haagu te s njima mjesечно dva put slavi sv. misu. U župi se odvija pastoral djece (priprema za prvu pričest); pastoral mlađih (priprema za krizmu); pastoral starijih (priprema za sakramente onih koji još

nisu primili sakramente). Na poseban se način vodi briga za stare i nemoćne, posjetom i sv. sakramentima pred Božić i Uskrs te po potrebi i u drugim prigodama. Župa ima Pastoralno i Ekonomsko vijeće, čitače, ministrante, pjevače (župni zbor + dva zbara u nastajanju), kolektante, molitvenu grupu, karitativnu grupu. Svaka se djelatnost u župi odvija uz volonterski rad.

Uz redovite pastoralne djelatnosti u župi, uz pomoć aktivnih župljana, pomaže se one najugroženije u BiH, Hrvatskoj, Keniji i Ruandi. Zajednica sudjeluje na više hodočašća godišnje, gdje se sunarodnjaci okupljaju sa svih strana Nizozemske. Prema podacima Vlade Republike Hrvatske u Nizozemskoj živi oko 15 000 Hrvata, dok se broj članova župe teško može točno utvrditi. Broj onih koji su u izravnom kontaktu sa zajednicom jest oko 5500 – 6000. Veliko su blago župne zajednice mlade obitelji koje čine oko 70 % naših župljana. Uz Božju pomoć, i po zagovoru našeg nebeskog zaštitnika sv. Nikole Tavelića, ovo je i zalog dobre budućnosti. Iako nemaju svojih prostorija za susrete i pastoral, kao ni svoje crkve, što moraju iznajmljivati i 'masno' plaćati, postoji živa Crkva koja je vrjednija od bilo kakva blaga i građevine. Dao dobri Bog da se ta živa 'građevina' učvršćuje u vjeri, nadi i ljubavi.

XIX. KNJIŽEVNI SUSRET BADAVCA „RUKE ČEŽNJE I SRCE VODE“

BADAVCA Kraj izvora žive vode Badavce u Karojskom polju, na razmeđu Poreštine i Pazinštine, po devetnaesti je put posljednje nedjelje svibnja (25.5.) održan tradicionalni književni susret, ovaj put s prigodnim geslom "Ruke čežnje i srce vode". Uobičajeno je da susret počinje čitanjem iz listine Istarskog razvoda, povijesnog, pravno-diplomatičkog spisa i dragocjenog hrvatsko-glagoljskog spomenika u kojemu se ovaj izvor spominje, a nadahnuti čitač bio je Drago Draguzet. Prije glavnog književnog dijela nastupila su djeca iz folklorne skupine OŠ Jože Šurana iz Višnjana, predvođene učiteljicom Davorkom Travan, recitirajući pjesme čakavskih klasika. Domaćin i moderator Tomislav Milohanić pozdravio je okupljene u ljepoti prirode. Pjesnik u proslovu zbori: „Ovogodišnji moto 'ruke čežnje i srce vode' kao u psalmu zove nas na poljane zelene i izvor žive vode u ljepoti prirode. Vabi nas iz surove zbilje u predjele duše gdje još jače cvjetaju čežnje za ljepotom. Gdje još nisu ugasle nade. Gdje još uvijek izvori žubore i ožednjele prolaznike krijepe. Prati nas trostvo: križ – voda – duh; zemlja – vrutak – kamen. A jezik naš hrvatski, tropletno nas obogaćuje i raskošno obasipa baštinom plemenitom, u inaćicama dijalekata – i ča, i što, i kaj.“

U ime udruge „Valigaštar“ skupu se obratio Benjamin Bartolić, predsjednik Udruge. Sudionici književnog susreta bili su istaknuti hrvatski književnici u čijim su biografijama mnoge književne međunarodne i hrvatske nagrade, mnogobrojni književni ostvaraji koje je čitalačka publika i književna kritika ocijenila najvišim ocjenama, i koji iz godine u godinu s radošću sudjeluju na ovom susretu. Književni dio susreta otvorio je Andrija Vučemil, čitajući prozne ulomke i stihove iz svoje knjige "Iza Učke", za koju je rekao da je napisana

prije 50 godina na Golom otoku. Stjepan Šešelj je čitajući još neobjavljenu pjesmu "Kiše" uspostavio poetsku vezu između svog rodnog neretvanskog kraja i Istre, a Nada Galant je svojim nastupom premostila ocean, čitajući prozni zapis u obliku mogućeg "pisma barbeta iz Merike, one doljnje". Mile Pešorda predstavio se stihovima na imotskoj ikavici i pjesmom posvećenom papi sv. Ivanu Pavlu II., a Vesna Miculinić Prešnjak je pročitala svoj u Makedoniji nagrađeni prozni zapis o rukama. Živopisnom vlaškom čakavicom Tomislav Milohanić napisao je i pročitao svoju priču o "vruji, šuši i Bibliji", Ljubomir Stefanović se predstavio svojevrsnim "psihološkim putopisom" kojim je dovrsludio i do Berma i njegovih fresaka, Mate Ćurić je pročitao ulomak iz svog romana "Povratak", a Drago Draguzet jednu svoju vrlo ugodniju obiteljsku dijalektalnu priču. Susret na Badavci redovito prate i ostali sadržaji, pored književne, ima i svoju likovnu i glazbenu komponentu. Uz autotono kamenje uokrug Badavce izloženi su bili umjetnički mozaici Ivana Krajine, a u predahu književnih nastupa nadahnutu i zornu prezentaciju malo drukčijih pogleda na istarsku tradicijsku glazbu pružio je multimedijalni umjetnik i muzikolog Noel Šuran. Okupljene je ugodno iznenadio izvodeći "Lijepu našu" na mihu i pjevajući je onako kako bi zvučala u "istarskoj ljestvici", a među instrumentima koje je pokazao posebno je zanimljiva bila električna tamburica napravljena od limene Milka bombonijere. Književni susret na Badavci organizirali su Istarski ogrank Društva hrvatskih književnika, Gradska knjižnica Poreč i udruga Valigaštar iz Karoje, uz pokroviteljstvo Općina Karoje, Višnjan i Tinjan. (L)

Vraćen kip Majke Božje u Mutvoran

Stari kip Majke Božje vratio se 30. svibnja ove godine s restauracije iz Italije, mjesta Mira kraj Venecije, iz restauratorske radionice „Giovanna Menegazzi & Roberto Bergamaschi SNC“. Kip je star oko 500 godina. Troškove restauracije podmirili su Regija Veneto i Općina Marčana, na čemu im u ime župljana Župe Sv. Marije Magdalene zahvalujem. Postavljanju kipa na oltar nazočili su gospođa Nataša Nefat, gospodin Marko Uhač i Marina Boico, predstavnici pulskog konzervatorskog zavoda, Maja Percan iz Turističke zajednice Marčana, župnik I. Princ, gospodin Viktor Cukon i gospodin Emil Uhač i trojica radnika poduzeća „Mandalena“. Blago rečeno, isprva je postojala nevjernica je li to isti kip koji je prije bio na oltaru. Nema nikakve sumnje da je to prijašnji kip, ali izgled je drukčiji jer mu je vraćen prvotni izgled koji se tijekom stoljeća mijenjao različitim popravcima i premaživanjem. Pomnim promatranjem vidi se da se radi o vrijednom umjetničkom djelu. Gospođa Nataša naglasila je kako se više neće moći kip nositi na procesiji prve nedjelje desetoga mjeseca kada se u Mutvoranu slavi blagdan Majke Božje od Krunice. Zasad imamo sliku koju smo nosili prošle godine na taj blagdan. (vlč. Ivan Princ)

SLAVLJE VATROGASACA U BUJAMA

Uobičajeno je da se o blagdanu sv. Florijana u Bujama okupe istarski vatrogasci. Organizator je predsjednik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Buje Goran Rašić sa suradnicima. Predvođena limenom glazbom povorka je krenula od zgrade općine do župne crkve. U prepunoj crkvi misu je predvodio oprtaljski župnik A. T. Jukopila, sumisili su vlc. Mladen Milohanić, Buje, Luka Pranjić, Novigrad, Željko Rajić, Brtonigla, Matijaž iz Sečovlja s vatrogascima iz Slovenije. Na misi je vlc. Jukopila rekao da biti vatrogasac ne znači samo nositi vatrogasnú uniformu i težiti za nekim privilegijama, već iznad svega biti vatrogasac znači biti prvi koji će spašavati ljudske živote i imovinu. „Ovdje

vidim više zastava. Ove zastave predstavljaju vašu humanost i hrabrost, poštenje, iskrenost i požrtvovnost. Neka se pod ovim zastavama okupljaju vaši članovi njegujući ove vrednote i gajeći u sebi plemenitu misao pomoći bližnjemu u nevolji. Neka vas sv. Florijan, zaštitnik vatrogasaca, čuva, blagoslovi i prati u radu koji činite za dobrobit naroda i Domovine. Nemojte nikada posustati činiti dobro i budite prvi koji će izgrađivati međuljudsko zajedništvo. Danas nam nedostaje zajedništva, okupljanja oko istinskih vrednota. Jedno od tih vrednota sigurno je i vatrogastvo. Nikada nećete biti u službi klevete, dezinformacija, mržnje i laži. Svaki put kad se nađete pred problemima, pogledajte u nebo i molite ne-

besku pomoć sv. Florijana. Naša stvarnost danas je, čini mi se, sve prije negoli sretna. Zlo je prisutno oko nas i u nama, neprijateljstva, svađe, mržnje, ubijanja, laži, lupovluk i krađe te prijevare u međuljudskim odnosima. U čovjekovoju duši grijeh stvara nemir, nezadovoljstvo i strah. Vatrogasno društvo ima časnu povijest. Ne dopustite da privatni interesi budu ispred društva. Neka vas u vašem humanom radu prati zagovor nebeskog zaštitnika sv. Florijana, čiji lik krasiti vaše zastave.“ Na kraju mise prisutne je pozdravio županijski vatrogasní zapovjednik Dino Kozlevac i podžupanica Giuseppina Rajko. Svi prisutni nastavili su druženje uz glazbu i obilje jela i pića. (S. D. Foto: L. Jelavić)

O VJERNIČKOJ NEDOSLJEDNOSTI I VJEROUČITELJSKOJ PASIVNOSTI

✉ MARIO SOŠIĆ

UHrvatskoj su obavljeni i prvi (pravi) izbori za europski parlament. Polučeni rezultati odražavaju zapravo ocjenu stanja unutarnjih političkih odnosa, gdje se lijeva koalicija stranaka na vlasti nije dokazala ni gospodarskim razvojem, ni upravljačkom vještinom, a ni poštenjem. Zato je dobila potporu od tek tridesetak posto onih koji su izašli na izvore, a tih je bilo tek jedna četvrtina od ukupnog broja birača. Koalicija desnog centra, predvođena HDZ-om, uspjela je osvojiti više od četrdeset posto glasova i većinu od šest zastupničkih mjesta. Na neki se način mogu ovi izbori gledati i u perspektivi buduće izvjesne izborne promjene vlasti u Hrvatskoj i promjene na predsjedničkoj funkciji. Šansa da na vlast dođu stranke konzervativnije i desnije političke orientacije, u nadolazećim izborima, a da na čelo države dođe, u liku predsjednika/ce osoba s vjerničko-katoličkim i državotvornim osjećajima i vrijednostima, izgleda posve ostvarivom.

Specifični istarski katolici

U Istri se nanovo, i na europskim parlamentarnim izborima, pokazala sva čvrstina i društvena ukorijenjenost lijevih politika izraslih na totalitarnoj komunističkoj tradiciji i na protuhrvatskoj ideologiji i svjetlosti. Te su snage trajno i u velikoj većini, kao nigdje u Hrvatskoj, ujek na nehrvatskom *kontra* smjeru. Pokazalo se to, evo i sada, kao i kod nedavno održanog i, hvala ostaloj Hrvatskoj, usjelog referendumu o definiciji braka, kojim je sprječeno daljnje uništavanje kršćanske vrijednosti braka i obitelji. Takvo opće, većinsko, ponašanje istarskih birača, dade se dosta precizno objasniti, i o tome je i ovdje bilo često raspravljanu. Ali postoji jedna velika skupina birača, istarskih vjernika, čiji je glasački izbor nemoguće ispravno objasniti. Zašto? Kako objasniti to da jedan dobar, većinski, dio istarskih vjernika, aktivno povezanih s Crkvom, glasuje

za osobe, stranke ili vrijednosti, koje su apsolutno bezbožne, protuvjerske i protutradicijske? Dakle, i protuistarske, u tradicionalnom poimanju zavičajnog istrijanstva, jer je to istrijanstvo i vjerničko-katoličko, i tradicijsko-obiteljsko, i narodnosno-pučko. Sto stoga zaključiti nego da je to jedno psiho-socijalno nelogično stanje, koje ima odlike devijantnosti, a ne odlike modernosti ili sličnih zavodničkih i prijevarnih pojmoveva. U ostatku se Hrvatske ipak, u najvećem broju, vjernici drugačije postavljaju i iskazuju u odnosu na razne društvene vrijednosti i politike od nas ovdje. Je li to pitanje za razmišljanje i pouku ili nije?

To se, i takvo ili slično, pitanje vrlo rijetko postavlja, kako na razini znanosti i istraživanja, tako i na razini dnevnih politika, ali i u crkveno-vjerničkim strukturama. Da tu očito nešto *ne stima*, to je jasno. Je li to nekakav sociološki fenomen ili je to pitanje naše nekontrolirane i nenačirane društvene i crkvene prakse, valjalo bi istražiti. Ili, nalazimo li se mi u Crkvi, svjesno, nesvesno ili potpomognuto, u nekakvom neprepoznatom procesu vjerničke, narodnosne, političke i domoljubne samodestrukcije i negacije?

Vjeroučitelj(ica) – posao ili zvanje?

Na ovo pitanje sigurno ne postoji nikakav jednostavan, jedan ili jedinstven, odgovor. Ali, valja o tome ozbiljno povesti računa jer su neke pojavnosti te destrukcije sasvim očite pa ih ovdje iznosim.

Naznačio bih, kao uvod u ovu široku temu, primjere ponašanja koje susrećem(o) i ovih dana u vrijeme svečanosti prve pričesti ili krizme po našim župama i crkvama. Na tim se svečanostima okuplja lijep, povećan, broj vjernika i cijeli je taj ugodaj svojevrsni društveni događaj za to mjesto, kao i izraz jednog kulturno-vjerničkog ambijenta naše sredine i civilizacije. Nije teško zamjetiti kako se na tim svečanostima uglavnom ne pojavljuju nastavnici, razrednici ili ravnatelji škola, u kojoj ta djeca uče, iako bi to po uljudbenim, a još više i po pedagoškim, nor-

mama bilo za očekivati. Ali, ne samo to. Na tim se sakramentalnim inicijacijama, u mnogo slučajeva i na mnogo mjesta, jednostavno za ne vjerovati, ne pojavljuju ni vjeroučitelji(ce). To jest situacija za čuđenje, ali je još više pitanje za ozbiljnu analizu funkcije i ponašanja vjeroučitelj(ic) a u školama, društvu, vjerničkoj zajednici. Bez šire analize, usuđujem se ustvrditi kako dobar dio njih vjerovatno ispunjava pedagoške zahtjeve u obrazovnom sustavu, ali, tvrdim, apsolutno ne ispunjava zahtjeve svojevrsnih animatora vjeroučenika za uključenje u župnu zajednicu ni uprimjerenog lika praktično-vjerničkog ponašanja, a to jest valjda funkcija vjeronauka u školi. Isto tako, što bi bilo za očekivati, ti vjeroučitelji, i njihove obitelji, trebali bi biti gotovo pastoralni asistenti u svojim župama i vjerničkim zajednicama. To je posve normalno očekivanje s obzirom na njihovu obrazovnu i vjerničku formaciju, s obzirom na crkvene dopusnice za njihov obrazovni rad i njihovo profesionalno zapošljavanje u školskom sustavu.

Apel za promjenom ponašanja

Nadalje, njihovo se djelovanje u školi i zajednici treba osjetiti i u promicanju vjerničkog tiska, u uključivanju u razne katoličke udruge, u promicanju prihvatljivih društvenih vrijednosti, itd. Nakraju, sve to čine «neprofesionalno», po vlastitoj savjesti, toliki angažirani laici po našim župama. Svugdje u Europi, znam iz vlastitog iskustva, gdje je vjeronauk u školama, vjeroučitelji se upravo tako ponašaju. Nema razloga da se to i u Hrvatskoj ne ostvari na isti način. Vidimo gdje nas je dovelo «gleđanje kroz prste» na negativne pojavnosti u našem društvu. Školstvo jest postalo poligon ljevičarske utopije (državo, daj mi sve, ne traži ništa) i duhovnog liberalizma (nekontrolirana sloboda i neodgovornost). Imamo pravo kao vjernici tražiti od odgovornih u Crkvi ustroj i kontrolu tog segmenta sustava, da isto ili slično ponašanje ne zavlada i sustavom školskog vjeronauka. To je trebalo i valjalo reći.

MEDIJI U SLUŽBI KULTURE SUSRETA

ANNA CVITAN

Poruka pape Franje za 48. svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 1. lipnja 2014.

Uloga medija – zauzimanje za dostojanstveniji život

Kao i svake godine, na blagdan svetog Franje Saleškog, 24. siječnja, papa upućuje svoju poruku za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, koji je ove godine obilježen 1. lipnja. Ovogodišnja poruka pape Franje nosi naziv „Komunikacija u službi istinske kulture susreta“. Papa promišlja o svijetu koji zbog razvoja transporta i komunikacijskih tehnologija postaje sve manji, dok s druge strane primjećujemo duboke društvene podjele. Mediji, kaže Papa, u tom nam svijetu „mogu pomoći osjetiti se bliže jedni drugima i stvoriti novi osjećaj jedinstva ljudske obitelji koji potiče na solidarnost i ozbiljno zauzimanje za dostojanstveniji život“.

Poticaj na solidarnost – pozitivan primjer djelovanja medija

Upravo smo prošlog mjeseca u našem društvu bili svjedoci te istinske solidarnosti. Ljudi diljem Hrvatske mogli su u medijima vidjeti i čitati o razornim posljedicama poplava koje su zadesile Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu te Srbiju. Većina je medija, prepostavljam, o katastrofalnom stanju izvjestila, ne zbog vlastite koristi, kako bi senzacionalnom vijeću pridobila što širu publiku, već iz iskrene želje da se Hrvatska opet ujedini u solidarnosti i briži za druge. Upravo je prisutnost te teme

na televiziji, radiju, internetu, posebice na društvenim mrežama, pridonijela da se o toj temi razgovara, da se brzo reagira, da se u narodu probude one plemenite nakane, popraćene konkretnim djelovanjem. Mediji imaju veliku moć u kreiranju javnog mnijenja i usmjeravanju pozornosti s jedne teme na drugu. Ovaj put donosim pozitivan primjer u kojem su mediji odigrali *fair play*. Koji je kriterij vjerodostojnosti medija prevagnuo da to možemo zaključiti? Dogodio se susret. Istinski susret unesrećenih i ljudi dobre volje koji su nesebično slali konvoje hrane, odjeće i ostalih potrepština na poplavljena područja, unutar i izvan granica Lijepe Naše. Komunikacija je uistinu bila „u službi istinske kulture susreta“. Neka ovaj slučaj bude pozitivan primjer svim medijskim djelatnicima.

Otvoriti vrata digitalnom svijetu

Unatoč pozitivnim aspektima novih komunikacijskih tehnologija, Papa ne niječi i neke probleme koji se iza njih kriju: „Brzina kojom se prenose informacije, nadilazi našu sposobnost razmišljanja i prosuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se promatrati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvorâ informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima. Želja za digitalnom povezanošću može imati za posljedicu izolaciju od svojih bližnjih, od onih koji su oko nas.“ Imajući na umu sve te opasnosti, mediji i dalje ostaju Božji dar, kaže Papa, posebice internet koji „na poseban način pruža goleme mogućnosti susreta i solidarnosti među svima“. U tom je kontekstu u poruci istaknuto kako Crkva treba držati otvorena vrata i u digitalnom svijetu jer „komunikacija pridonosi oblikovanju misij-

skog poziva čitave Crkve, a društvene mreže danas predstavljaju jedan od načina na koji ljudi mogu iskusiti taj poziv na ponovno otkrivanje ljepote vjere“. Papa upućuje poziv da se ne plašimo digitalnog svijeta „jer je važno da se Crkva pobrine da bude prisutna u svijetu komunikacije, da bi stupila u dialog s današnjim čovjekom“.

Je li Crkva spremna za revoluciju u komunikacijskim medijima?

Pohvalne su zbog toga inicijative koje se, iako sporije nego u drugim zemljama, polako događaju i u Crkvi u Hrvatskoj. Internetske stranice postoje za gotovo sve biskupije u Hrvatskoj, dok svakidašnja događanja na jednoj od najpopularnijih društvenih mreža – Facebooku, možemo pratiti samo na profilu Zagrebačke, Riječke i Đakovačko-osječke nadbiskupije te Sisačke biskupije. Iako na institucionalnoj razini još uvijek postoje određena nesigurnost i nepovjerenje prema širokoj paljeti tehnoloških mogućnosti na području komunikacija, mnoge udruge, zajednice i grupe iz tzv. baze Crkve prepoznale su u novim medijima priliku za evangelizaciju i lakše međusobno povezivanje i izmjenjivanje informacija. „Revolucija koja se događa u komunikacijskim medijima i informacijskim tehnologijama predstavlja velik i uzbudljiv izazov, koji zahtijeva svježe snage i novu imaginaciju za prenošenje Božje ljepote drugima“, kaže Papa na kraju svoje poruke. Koliko smo u Crkvi spremni ići ukorak s tom „revolucijom“ kako bi naša komunikacija bila u službi istinske kulture susreta, pitanje je koje očekuje odgovor od samih vjernika laika do onih najodgovornih u crkvenim strukturama.

Vjernici pulske Župe sv. Pavla hodočastili Blaženikovim stazama

Usubotu 24. 5. 2014. u ranojutarnjim satima započeli smo hodočašće "Putovima Miroslava Bulešića". Hodočašće je bilo namijenjeno djeci i mlađima Župe sv. Pavla iz Pule te djevojkama koje se redovito okupljaju na susretima kod časnih sestara milosrdnica u Puli. Put smo odlučili započeti "od kraja prema početku", od mjesta smrti Miroslava Bulešića pa do mjesta rođenja. Tako smo se najprije zaputili prema Lanišću, selu na našoj Čićariji. Put dotamo prošao nam je neopisivo brzo jer smo cijelo vrijeme uvježbavali pjesme kako bi misa u Lanišću bila što svečanija. Pred sam nas je dolazak Mateja Šimunić educirala o zavjetima, dakle, na koji se način netko može zavjetovati te iz kojih razloga. To nas je potaklo na razmišljanje da se preispitamo kako nam ovo hodočašće može biti na što veću duhovnu korist. U Lanišću smo imali sv. misu koju je održao naš župnik Sv. Pavla Milan Mužina. S velikim je žarom propo-

vijedao o posljednjim danima Bulešićeva života te o njegovoj smrti. Nakon svečane i raspjevane sv. mise otišli smo u župni ured u kojem je Miroslav ubijen. Tamo smo vidjeli sačuvani dio zida na kojem je ostala njegova krv, zatim dio njegove haljine te slike iz njegove mladosti. U miru smo se pomolili pred njegovom krvlju i iznijeli mu svoje molbe. Nakon obilaska počastili smo se pićem i kolačima koje su naše drage časne i ostale vrijedne žene iz župe pripremile. Već duhovno i tjelesno ispunjeni bili smo spremni za daljnje pobjede. Sljedeće je odredište bio Pazinski kolegij. Na putu dotamo poslušali smo kratko izlaganje o Bulešićevu životu i upoznali se s lokacijama koje smo i zašto na ovome hodočaštu trebali obići. S obzirom da je Pazinski kolegij imao Dan otvorenih vrata, djeca i mlađi mogli su ga pobliže upoznati u raznim radionicama (Kemije, Latinskog, Grčkog jezika, itd.). Nadalje, zaputili smo se prema Baderni, koja je bila prva Bulešićeva župa nakon povratka sa studija iz Rima. Tamo smo, po već tko zna koji put, otpjevali nješmu na slavu pjesmu "Palmina grano" koja mu je posvećena. Nakon Baderne zaputili smo se prema Kanfanaru. To je bila druga Bulešićeva župa u kojoj je jako volio raditi. Tamo smo se odmorili uz mali stanku za sladoled, koji su časne svima kupile, kavu te igru. Nakon razonode krenuli smo put Svetvinčentu, rodne Bulešićeve župe. Župnik Župe sv. Vinka mučenika

u Svetvinčentu, vlc. Darko Zgrablić, primio nas je uz riječi dobrodošlice te nam ispričao poveznicu između Bulešića i ove župe. Nakon toga pomolili smo se na njegovu grobu te vidjeli njegovu krvavu haljinu i jastuk na koji je bio položen kada je ubijen. Također, kao i u svakoj župi u kojoj smo bili, i ovdje smo otpjevali pjesmu "Palmina grano", njemu na slavu. Zajednički smo se fotografirali ispred crkve te razgledali srednjovjekovni kaštel Grimani-Morosini. U Svetvinčentu smo imali organiziran objed. Nakon odličnih pizza djeca su se rastrčala po livadi podno kaštela gdje su se igrali kojih sat vremena, dok su se odrasli opuštali uz priču i laganu šetnju. Presretni i ispunjeni duhom vratili smo se u Pulu oko 18 sati. Ovo je hodočašće bilo toliko raznoliko i ispunjeno da ga nikada nećemo zaboraviti. Velika hvala našim predragim časnim sestrma koje su se potrudile oko realizacije ovog hodočašća. Također velika hvala dragom župniku Milanu Mužini koji uvijek nesebično organizira hodočašća, pa tako i ovo, i uveličava ga svojim propovijedima. Hvala orguljašu Andreju Angeliniju koji je uljepšao misno slavlje svojim sviranjem te hvala svim katehistima i ostalim župljanima, bez kojih hodočašće ne bi bilo ovako lijepo i ispunjeno. Najviše hvala dragom Bogu i Miroslavu Bulešiću, na svemu. (Ana Okmaca)

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI:**Luka Kirac****DR. SC. MAJA POLIĆ**

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

Pripadao je najznamenitijim Istranima svog vremena koji su branili, čuvali i štitili hrvatski nacionalni duh za burnih vremena talijanizacije. Jačanje talijanskoga iridentizma i asimiliranje Hrvata usmjerilo ga je k pravaškoj ideologiji Ante Starčevića, u skladu sa stajalištima pripadnika druge generacije istarskih preporoditelja.

Luka Kirac rođio se u Medulinu 27. rujna 1860. u obitelji istarskih seljaka. Ondje je završio pučku školu, i to kao jedan od inteligentnijih dječaka podrijetlom iz istarskih ruralnih krajeva, koji su se školovali zahvaljujući biskupu Jurju Dobrili, s ciljem da se po završetku obrazovanja vrati u rodni kraj te ondje budu od pomoći hrvatskome narodu. Njegov obrazovni put išao je utabanim stazama ranijih velikana hrvatskoga preporodnog pokreta Pokrajine Istre i Kvarnerskih otoka. Tako nakon pučkoškolskoga obrazovanja 1872. odlazi u Senj gdje započinje faza njegova srednjoškolskoga obrazovanja, koje nastavlja u tadašnjoj Rijeci. Nakon toga pohoda Bogosloviju u Gorici.

Zaredivši se, svoje je prvo namještenje imao na prostoru Poreštine, da bi nakon toga bio premješten bliže svojemu rodnom kraju, u Krnicu pa u Rakalj. Usljedilo je osmogodišnje župnikovanje u Barbanu,

sve do 1895. godine, kada odlazi u Ližnjani, a potom u rodni Medulin.

U razdoblju provedenome u Barbanu pokazao je poseban interes za povijest istarskoga prostora. Naime, postao je svjestan kako talijanska povijesna znanost krivotvor i pristrano prikazuje činjenice o Istri pa se zbog toga dao u proučavanje povijesne građe, posebice pohranjene u župama, unatoč tome što nije bio povjesničar. Ispisivao je stare akte i dokumente, čitao bilješke svoga prethodnika, hrvatskoga preporoditelja i općinskog čelnika Josipa Batela. Teme o kojima je pisao bile su doseljavanje Slavena i Hrvata na istarski poluotok, prodor hrvatskoga puka u gradove i kaštale, opstojnost kulture hrvatskog naroda, zemljopisna raširenost po selima, i dr. Za razliku od dotadašnje prakse povjesničara, bio je ispred svoga vremena. Svestan da će talijanske vlasti uništiti nepoćudne im povijesne dokumente, među kojima i one na glagoljici, odlučio je potajice odnijeti ih iz medulinske župe u Zagreb.

Crtice iz istarske povijesti

Njegovo najznačajnije djelo – *Crtice iz istarske povijesti* – objavljeno je godinu dana nakon završetka Drugoga svjetskog rata. Za tisak ga je priredio Matko Rojnić, dok je autor predgovora Viktor Car Emin. Djelo je bilo poohvaljeno od strane uglednoga hrvatskog povjesničara Ferde Šišića te hrvatskoga političara Matka Laginje. Za života, u listu *Edinost* 1926. g. objavio je raspravu *Glagoljska liturgija u Istri*, a dvije godine kasnije u ediciji *Luč* gradu pod naslovom *Jedan popis pučanstva iz godine 1645. u općinama Barbanu i Raklju u južnoj Istri*.

Kirac je aktivno participirao u političkome životu Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima, zadržavši trajnu notu pomirenja i brige za siromahe. Pripadao je najznamenitijim Istranima svog vremena koji su branili, čuvali i štitili hrvatski nacionalni duh za burnih vremena talijanizacije. Jačanje talijanskoga iridentizma i asimiliranje Hrvata usmjerilo ga je k pravaškoj ideologiji Ante Starčevića, u skladu sa stajalištima pripadnika druge generacije istarskih preporoditelja. Na izborima 1908. godine izabran je za zastupnika u Pokrajinskom saboru. I ondje je iskazao brigu za siromašne i bolesne koji su umirali diljem Istre, kojima nije bilo spasa ni u selima ni u bolnicama, jer se ondje s njima neljudski postupalo. Pri tome se zalagao za prava hrvatskoga i slovenskog naroda, zamjerajući vodećim strukturama što svoju finansijsku nadmoć ostvaruju eksplorirajući prvenstveno hrvatsko seljaštvo Pokrajine. Zbog svega toga početkom Prvoga svjetskog rata bio je pod nadzorom vlasti, koja ga je smjestila u internaciju. Neposredno nakon potpisivanja Londonskoga ugovora 1915. godine, kojim je Kraljevina Italija napustila savez s Austro-Ugarskom te prešla na stranu Antante, bio je prognan, zajedno s mnoštvom stanovnika južne Istre, mahom žena, djece i staraca, i to preko Austrije, Mađarske, Češke, sve do Moravske.

Izložen fašističkom zlostavljanju

Često je odlazio u pohode po Istri te je održavao besplatne mise, a znao je stanovnicima pomoći topлом riječi i materijalno. Zbog toga je bio rado viđen među pučanstvom, što mu je priskrbilo mržnju vodećih struktura. O njegovu odnosu s istarskim stanovništvom Car Emin bilježi: «*I pop ga je Luka zastupao odlično, pozrtvovno, neustrašivo, vatreno. Niti se koga bojao, niti se pred kim savijao. Svećenik do srži, vršio je svoju dušobrižničku službu savjesno. Ali kao narodni pop nije nikada prignuo koljena pred protunarodnim biskupom, kada je od njega tražio nešto, što se kosilo s njegovom hrvatskom i slavenskom časťi. Uvijek odvažan, i kad je god po srijedi bilo kakvo narodno pravo - uvijek nepopustljiv.*»

Nakon rata uslijedile su nove političke okolnosti, no i one nisu bile povoljne za Kirca. Uslijedio je dolazak fašističke vlasti, koja je gušila sve oblike političkoga i nacionalnog djelovanja pa su tako ugašena i sva politička glasila na hrvatskome i slovenskom jeziku. Kirac biva etiketiran kao nepoćudan te zatočen na Liparima i Sardiniji, od 1919. do 1921. godine. Po povratku biva prisilno smješten u Rakotule, koje je mogao napustiti uz posebno dopuštenje policije. Iz toga razdoblja njegova života bilježi se otpor tamošnjih mještana, koji su se okupili na dogovoren poziv crkvenoga zvona te suprotstavili namjeri fašista da zatoče Kirca i spale mu knjige. Stvar se nekoliko puta ponovila. Kirac je bio izložen svakojakom fašističkom zlostavljanju, a bilo je i pokušaja njegova ubojstva. Sve je to zasigurno utjecalo na Kirca, no nije značajnije omelo njegovo djelovanje. Tako je otkrio zidne slike u tamošnjoj crkvi sv. Nikole.

U Rakotulama je preminuo 3. siječnja 1931. godine. Kada je njegovo tijelo dopremljeno u rodno mu mjesto, stanovništvo je dolazilo sa svih strana ne bi li iskazalo posljednju počast svojemu mještaninu.

O tome kakav je dojam Kirac ostavlja, svjedoči Car Emin: «*Pop Luka je prednjačio kao sjajan uzor pravog narodnog čovjeka i svećenika. Već u samom licu toga žilavog Medulinca odražavaju se snažne crte njegova temperamenta i karaktera. Živahnost, otvorenost, odlučnost. Čovjek lijepo kulture, u razgovoru ugodan i duhovit. Takav je bio pop Luka Kirac.*» U svojim *Istarskim putima* Franjo Horvat Kiš, Zagorac, ali zaljubljenik u istarski kraj, o Kircu je napisao: «*Gospodin pop Luka je rođeni Medulinac i koje čudo te koliko ljubavi imade u njega za dragu domaju. Kad govorи o Medulinu, žive mu oči zaigraju, smješak mu se oko ustiju sabire.*»

Ana i Eduard Dagostin pola stoljeća u slozi i ljubavi

»Učini da s njom doživim starost.« Izajedno rekoše:
»Amen, amen.« (Tob8,4b-8)

KAROJBA Uz obilje radosti, molitve i zahvala Bogu, u crkvi Svih svetih u Karojsi 7. lipnja, proslavili su 50 godina zajedničkog života u braku Eduard i Ana Dagostin. Vjenčali su se 6. lipnja 1964. godine, a danas, 50 godina kasnije, u nazočnosti djece s obiteljima i rodbinom te prijatelja, ponovno su ispred oltara zahvalili Bogu za sve godine zajedničkog života. Zahvala je upriličena slavljenjem svete mise koju je predvodio velečasnji Josip Petek i blagoslovom bračnog para. Ovu proslavu uzveličao je i crkveni zbor karoj-

ske župe, koji je svojom pjesmom nagradio slavljenike. Oni koji ih poznaju potvrdit će da su cijeli svoj život bili privrženi obitelji i Crkvi. Potječu iz skromnih i radišnih obitelji iz kojih su potekli duhovni pastiri mons. Ivan Bartolić (Anin »šantulo«) i misionar Benjamin Bartolić. Od roditelja su naslijedili ustrajni karakter, vjeru i ljubav koju nesebično dijele s kćerima Tatjanom, Alenkom i Paolom, zetovima Gracianom i Urošom, unucima Andreom, Katarinom, Martinom, Santiagoom i Matijom te prau-nukom Jakobom koji im od srca čestitaju na obljetnici, uz želju da ih Božja ruka i dalje blagoslivlja u zajedničkom životu i da u zdravlju i veselju požive još mnoga ljeta. (Zahvalne kćeri - Tatjana, Alenka i Paola)

Dodijeljena plaketa župniku Kringe

TINJAN Dana 17. svibnja, povodom Dana općine Tinjan, župniku Kringe, vlč. Stipanu Bošnjaku, dodijeljena je plaketa Općine Tinjan za uspješan pastoralni rad u župi i suradnju s mje-snim vlastima. (L)

Istarski Svetci Srednjega vijeka

✉ STANKO JOSIP ŠKUNCA

Sveti Andrija Zoerard

U «Jadranskom zborniku» br. 12 (1982./3.), str. 433, našli smo kratak članak renomiranog povjesničara Imre Boba koji dokazuje da je ovaj svetac 11. st. bio podrijetlom iz okolice Pule te ga povezuje s boravkom sv. Romualda u Istri. Ime Zoerard zapravo bi bilo Gerard, a ime Andrija dobio bi kao benediktinski monah u opatiji Zobors u Mađarskoj. Dopuštenjem opata Filipa povukao se i živio u špilji blizu današnjeg grada Skalca. Boba misli da su ga pogrešno smatrali Poljakom (de terra Poliens), umjesto Puljaninom (de terra Polensi). Njegov je životopis prvi napisao pečki biskup Maur koji je sv. Andriju poznavao još kao dječak u opatiji sv. Martina. Andrija bi sa svojim učenikom Benediktom u Mađarsku došao «s Puljštine taknut Duhom Svetim» (Sancti Spiritus instinctu tactus ex terra Polensi.) Slično i povjesničar Antonio Bonfini (1427. – 1502.) u svojoj knjizi Historia Pannoniae kaže da su ova dvojica pustinjaka došla ex parte Dalmatiae, quam Polanam dicunt. Dvojica su drugova kasnije živjela pokorničkim životom u špilji blizu grada Nitre u današnjoj Slovačkoj. Na Andrijinu tijelu, kad je 1030. umro, našli su željezni cilicij koji je 1064. darovan knezu Gezi, kasnije mađarskom kralju. Sv. Andrija je postao zaštitnik grada i katedrale u Nitri. Vrlo je štovan u Slovačkoj,

Mađarskoj i Poljskoj. Benedikt je nastavio živjeti u Andrijinoj špilji još tri godine. Napadnut od razbojnika, mučen je i bačen u rijeku, a zatim je na čudan način nađeno njegovo tijelo i zatim pokopano uz sv. Andriju u nitranskoj katedrali.

Blaženi Salamon – kralj ugarski

Kad bismo ugarskog kralja Salamona promatrali na temelju onoga što o njemu znamo iz povijesti, čudili bismo se kako ga se može uvrstiti među svetce. No, vjerujemo tradiciji koja kaže da je završio kao pokornik. Znamo, naime, da je nakon smrti svog oca Andrije I. sa svojom braćom sudjelovao u krvavim dinastijskim borbama za prijestolje. Budući da je oženio Juditu, sestru cara Henrika IV., ovaj mu je pomogao doći na prijestolje (1063. – 1074.), no u dalnjim je borbama izgubio kraljevsku krunu i morao se skrivati. Dođe tako u Istru na područje svoje sestre Sofije, udovice Ulrika I., istarskog markgrofa. (Spomenimo usput da je Sofijina sestra Helena bila udata za hrvatskog kralja Zvonimira). Prema tradiciji Salamon se najprije skrivaо na području Sv. Petra u Šumi, a zatim se odlučio zamonašiti u opatiji sv. Mihovila nad Pulom, gdje je, po predaji, živio pokorničkim životom i umro 1087. ili 1089. na glasu svetosti. Pokopan je u crkvi sv. Klementa, mauzoleju istarskih markgrofo-

va koji se nalazio pored crkve sv. Mihovila. Kad je u 15. st. napuštena opatija sv. Mihovila, svete moći iz te crkve prenesene su u katedralu. Godine 1487. pulski je biskup Mihael Ursini posvetio glavni oltar, koji se sastoji od rimskog sarkofaga iz III. st., i u nj je ugradio relikvije više svetaca, među kojima blaženog Salamona Ugarskog. U Arheološkom muzeju u Puli čuva se natpis na kamenu s njegova nekadašnjeg groba: HIC REQUIESCIT ILLUSTRISSIMUS REX SALAMON, REX PANONIAE (ovdje počiva slavni kralj Salamon, kralj Panonije).

Blaženi Apsalon

Apsalon je bio koparski biskup (1210. – 1230.) i o njemu znamo ono što piše Naldini str. 84 i Petar Stanković str. 94. Naldini kaže da ga je akvilejski patrijarh Bertold 1230. zadužio da prizna pravo kanonika iz Muggie da i oni biraju tršćanskog biskupa. Posvetio je više novih crkava. «Svetost Apsalonova života potvrđuje se javnim štovanjem vjernika Kopra i njegova slika u biskupskoj kapeli sv. Aleksandra s natpisom BEATUS ABSALON EPISCOPUS JUSTINOPOLITANUS» - piše Petar Stanković.

PROJEKTNI DAN NA TEMU BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

Učenici o bl. Bulešiću

Unedjelju 18. svibnja, povodom Blaženikova rođendana, u pulskoj Katedrali, nakon mise *pro populo*, predstavljen je projekt učenika Osnovne škole Šijana na temu bl. Miroslava Bulešića.

Predstavljanje je započelo prezentacijom "Povijesni pregled kršćanstva na današnjem tlu Hrvatske" koju su izradili članovi Povijesne družine OŠ Šijana: Ivana Kaić, Stefani Ivančić i Veronika Gašpar, pod mentorstvom profesorice Grozdane Škabić. Druga prezentacija projekta, na temu bl. Miroslava Bulešića, djelo je učenice Katarine Jurić, pod mentorском pratnjom prof. Agneze Brnabić. Tekst te prezentacije čitala je Dražena Kelava. Glazbeni *intermezzo* projekta izvele su učenice Vokalne skupine "Lastavice" koje su pod vodstvom prof. Irene Giorgi otpjevale pjesmu "Blaženi Miro" za koju je tekst, povodom beatifikacije, napisala vjeroučiteljica Jagoda Mravak. Pjesma je izvedena u duhu istarske ljestvice koja je općenito temelj umjetničkog identiteta te mlađe snage istarske glazbene scene. Za tu je prigodu u desnoj lađi Katedrale postavljena i izložba panoa s fotografijama i učeničkim

radovima pod naslovom "Moja osveta je oprost". Koordinatorica je cijelokupnog projekta, koji je prvi put predstavljen uoči proslave beatifikacije, prof. Marija Bellulo. (G. K.)

Moja osveta je oprost

Moja osveta je oprost" – ovo su riječi mladog istarskog svećenika Miroslava Bulešića koje je zabilježio u svojoj Duhovnoj oporuci nedugo nakon što je uvidio da nekim nepravednim ljudima smeta te da mu rade o glavi. Naime, ti su mu ljudi bili zavidni što ga narod jako cijeni i sluša njegove riječi. Ljudi su voljeli ovog mladog svećenika jer je uvijek bio otvoren i prijateljski raspoložen, često je pomagao siromašnima iz okolice i tješio žalosne. A u to vrijeme bilo je puno patnje i boli koje je trebalo zaljećiti: nalazimo se usred ludila Drugog svjetskog rata. Ti ljudi, kojima je don Miro smetao, govorili su na svojim sastancima: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama.“

Don Miro je dobro znao da mu u takvim okrutnim vremenima život neprestano visi o koncu. Neki su ga prijatelji upozoravali na veliku opasnost za njega i kako bi bilo dobro da se negdje skloni dok se situacija ne smiri. Ali don Miro je bio mirne savjesti, pogledao je u njezine dubine i video da u njima nema ništa zbog čega bi se trebao stidjeti ili bježati od krivnje i kazne. Onaj tko hodi pravednim putevima, ima miran san i ne boji se sutrašnjice. Miro je htio ostati uz narod, poput dobrog pastira. Isus je rekao da lažan pastir kad vidi vuka gdje dolazi, bježi, a stado ostavlja na

nemilost grabežljivca, ali dobrí pastir ostaje i daje život za stado koje mu je povjerenio.

Miro se nije bojao i razmišljajući o zлу koje bi mu mogli nepravedno nanijeti, oprostio je zločincima unaprijed. Oprostiti može samo duhovno jaka osoba. Oprostiti nekome naneseno zlo znači oslobođiti se ropstva mržnje prema toj osobi. Zlo ima tendenciju stvarati začarani krug patnje i nepravde – na pretrpljeno zlo skloni smo odgovoriti novim zlom, a ono rezultira samo novim zlima. Zlo se nikad ne može riješiti novim zlom, već samo ljubavlju – koliko god ova fraza izgleda otrcana, ona izražava jednu duboku životu istinu koju mnogi, nažalost, nikad u životu ne shvate pa zato isplaču mnogo suza, a isto su tako uzrok tolikim suzama svojih bližnjih. Zlo može pobijediti samo ljubav, koja se u primjeru don Mire očituje u njegovu oprostu svojim ubojicama.

Ipak, valja naglasiti da oprost ne znači istovremeno i pomirenje. Oprost je čin kojim ja postajem slobodna od nanesenoga zla i tako razbijam opaki krug zla. Ali s druge strane, oprostiti ne znači ponašati se kao da se ništa nije dogodilo, reći: „Sve je u redu“ – ne – to bi značilo poistovjetiti žrtvu i zločinca. Pomirenje je moguće samo u istini, do njega dolazi kada nasilnik prizna i pokaje se za zlo koje je učinio,

a žrtva oprosti te si oboje pruže ruku pomirenja. Kada bi žrtva naivno poistovjetila oproštenje i pomirenje, u trenutku kada bi se pokušala pomiriti s napadačem, a da ovaj ne želi priznati svoju krivnju, jaz među njima samo bi se još više produbio. Mogu se ja nasilu nastojati pomiriti s neprijateljem, ali ako on i dalje *puca* na mene, ako mu idem ususret, ponovno će me ranići.

Sigurna sam da je don Miro crpio snagu oprosta gledajući na svoga Učitelja koji je raspet na križu govorio: „Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!“ Tako su i danas mnogi ljudi zaluđeni svakakvim ideologijama spremni ugušiti glas vlastite savjeti i počiniti velika zla. Nadam se da će buduće generacije u don Miri naći svijetao uzor da se zlu suprotstave ne novim zlom, već oprostom i ljubavlju. Da bi ovaj svijet išao naprijed, potrebni su nam karakterni ljudi, poput don Mire, koji neće pogaziti svoju savjest radi trenutačnih probitaka ili kukavičluka. Osobno, jako sam ponosna što je u Istri živio jedan takav mladi čovjek koji je pokazao u teškim vremenima toliko veliku odvažnost i plemenitost duha.

Katarina Jurić, 7. c
OŠ Šijana, Pula

Župnik Ante Tonči Jukopila POČASNI GRADANIN OPRTLJA

Oprtlju je svečano proslavljen blagdan sv. Jurja, zaštitnika župe Optrtalj, ujedno i dan Općine. Misno je slavlje predvodio mons. Ivan Milovan, umirovljeni biskup, u koncelebraciji s: vlč. Ilijom Jakovljevićem, policijskim kapelanom, vlč. Željkom Zecom iz Starog Pazina, vlč. Mirkom Vukšićem iz Materade, vlč. Josipom Zovićem iz Ližnjana, vlč. Gracijanom Živolićem iz Motovuna, vlč. Marčelom Lakošeljem iz Umaga, vlč. Lukom Pranjićem iz Novigrada te mjesnim župnikom vlč. Tončijem Jukopilom. Prije misnog slavlja održane su tradicionalne uskrsne isповijedi uz blagdan sv. Jurja. Na misnom je slavlju biskup Milovan istaknuo mučeničku dimenziju sv. Jurja naglasivši da je i on crpio snagu za svoje mučenštvo iz uskrsne vjere i pozvavši vjernike da se

duhovno osnaže na otajstvu Uskrsa kako bi mogli biti istinski svjedoci vjere poput sv. Jurja. Uočio je da nema istinskog vjernika, svjedoka, bez snažne vjere koja proizlazi iz vazmenog otajstva. Na kraju misnog slavlja župnik je zahvalio svima na sudjelovanju, posebno onima koji su ga pratili tijekom četrdeset godina služenja u župi Optrtalj i Završe. Zahvalio je župnom zboru i mladom orguljašu Deniju Basanežeu. Potom je zahvalio Općini Optrtalj i njezinim vijećnicima koji su ga jednoglasno izabrali za počasnog građanina Optrtla. Župnik Jukopili plaketa o počasnom građaninu uručena je na svečanoj sjednici u prepunoj mjesnoj dvorani. Primajući priznanje, župnik Jukopila je naglasio kako je sve činio ne radi priznanja, već iz ljubavi prema Bogu, Crkvi, narodu Božjem.

Naglasio je da su ga u tome na razne načine ometali neprijatelji Crkve i Domovine, neki neofašisti i komunisti. Ovo najviše općinsko priznanje dodijeljeno je župniku za izuzetne zasluge u očuvanju i njegovanju kulturnog identiteta i tradicije u župi Optrtalj. Neumornim radom uspio je sačuvati i obnoviti sve sakralne objekte na području Općine, od kojih se neki bili u ruševnu stanju, a ima ih više od dvadeset. Župnik se bavi i pripravom nadaleko poznate „Župnikove travarice“ te biljnim pravcima kojima pomaže ljudima sa zdravstvenim tegobama. Poslije mise u mjesnoj loži priređen je domjenak za sve nazočne. (S.B., foto Deni Basaneža)

Fotomonografija "Eufrazijana – Katedrala u Poreču"

U povijesnoj dvorani Episkopija u kompleksu Eufrazijeve bazilike u Poreču održano je u četvrtak 22. svibnja svečano predstavljanje fotomonografije "Eufrazijana – Katedrala u Poreču".

Na događaju, koji je dio projekta AUS – EXtension of POtentiality of Adriatic UNESCO Sites (Unaprjeđenje potencijala UNESCO-vih područja na Jadranu), sudjelovali su predstavnici Biskupije, Županije, Grada Poreča te osobe iz javnog i kulturnog života. Eufrazijeva bazilika jedan je od šest spomenika u Hrvatskoj koji se nalaze na listi kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a. Fotomonografija, u kojoj je Istarska županija predstavljena kao partner u projektu, donosi još i tiskanu brošuru koja obuhvaća sve zaštićene UNESCO-ove lokalitete, područja na Jadranu koja čine spomeničku baštinu, multimedijalni DVD koji prikazuje virtualnu šetnju kroz Eufraziju na nekoliko jezika te razglednicu letke i druge promotivne materijale.

Cilj je projekta EX.PO AUS uspostavljanje mreže suradnje svih UNESCO-ovih lokaliteta na Jadranu te realizacija održivog modela upravljanja i valorizacije tih lokaliteta. Prilagođeni modeli upravljanja podrazumijevaju prvenstveno suradnju koja bi omogućila primjenu optimalnih postupaka upravljanja i razvoja inovativnim tehnikama restauracije, digitalnom katalogizacijom, uvođenjem obnovljivih izvora energije i sl. U projekt je uključeno 12 partnera iz sedam zemalja na Jadranu, Grad Dubrovnik je vodeći partner, dok su ostali partneri Istarska županija, Grad Split, pokrajina Ferrara, Općina Ravenna i njihov Muzej umjetnosti, Općina Alberobello, Fondacija Aquileia, Univerzitet na Primorskem – Znanstveno-istraživački centar, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, Administrativni koordinacijski ured Butrint i Općina Krk.

Autor je teksta fotomonografije "Eufrazijana – Katedrala u Poreču" dr. Ivan Matejić, urednik tiskanih izdanja prof. dr. Robert Matijašić, autori fotografija Hassan Abdelghani i Dušan Đorđević, a dizajn i realizaciju realizirao je Studio Sonda. Knjiga ima 200 fotografija, od čega 50 novih na

kojima su predstavljene najnovije otkrivene freske i mozaici.

O projektu i monografiji govorili su: pročelnik Županijskog odjela za kulturu Vladimir Torbica, urednik izdanja prof. dr. Robert Matijašić te autor teksta dr. Ivan Matejić. Na predstavljanju se okupljenima obratio porečki i pulski ordinarij Dražen Kutleša, zatim župan Istarske županije Valter Flego te predstavnici resornog ministarstva i srodnih institucija.

Biskup je, citirajući sv. Ivana Pavla II., napomenuo kako je Crkva tijekom povijesti trebala umjetnost u prenošenju povijesti vjere, no jednak je tako može reći da i umjetnost treba vjeru kao trajno nadahnuće. Biskup je posebno pohvalio suradnju sa županijskim strukturama i institucijama u realizaciji ovog projekta.

Dr. Matejić je u svome obraćanju govorio o povijesti fotografija Eufrazijane te istaknuo kako prva fotografija Eufrazijeve bazilike datira iz 1898. godine, napravljena je na završetku jedne restauracije, a prva svojevrsna fotomonografija, odnosno 40-ak fotografija, realizirana je početkom 20. stoljeća, financirala ju je Carska kraljevska mornarica. Istaknuo je kako se ova najnovija monografija u 1/4 razlikuje od ostalih, prethodnih jer donosi pregled onih 25 % koliko je kompleks Eufrazijeve bazilike „narastao“ otkrićima tijekom posljednjih 20-ak godina.

Ova publikacija dr. Matejića, koji je danas najveći autoritet za Eufraziju, riječu će i slikom široj publici pružiti čitav niz novih informacija. Sve je osmišljeno kao *work in progress*, sadašnje stanje s dijelom teksta koji predstavlja vodič, ali on će zacijelo u jednom trenutku biti zamijenjen novom monografijom s novim istraživanjima kompleksa, kazao je Matijašić.

Proslava blagdana sv. Antuna Padovanskog u Puli

Upetak 13. lipnja 2014. blagdan sv. Antuna Padovanskog, Svetca Svega Svijeta, izuzetno omiljenog među vjernicima, u Porečkoj i Pulskoj biskupiji posebno je svečano proslavljen u Župi sv. Antuna Padovanskog u Puli.

Priprava na blagdan započela je još u ožujku kada su mnogi vjernici grada Pule započeli molitveni niz Trinaest utoraka sv. Antunu. Neposredna je priprava održana u vidu trodnevnice koju je ove godine predvodio fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor. Popodnevnu misu s blagoslovom djece predvodio je vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu, a svečano koncelebrirano večernje misno slavlje u nazročnosti više svećenika predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan. Na početku tog slavlja okupljenima se obratio gvardijan pulskog samostana sv. Antuna Padovanskog fra Mate Trinajstić.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo kako se sv. Antun u svojim životnim okolnostima znao suočiti s izazovima tadašnjeg vremena, živeći postojano svoju vjeru. On nam je uzor posebno stoga jer je odgovorio na duhovni poziv, ali jednak tako jer je znao podložiti svoju volju i svoja htijenja Božjoj volji. Upravo tako svaki vjernik mora biti otvoren za Božje planove u svoje životu.

Župni je zbor pjevao staroslavenski misu.

ŠIROKA PONUDA U KNJIŽARAMA "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin,

narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

PULA, Dantev trg 1, tel. 052/ 216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, 52440, Tel: 052 451 784

Posjetite knjižare "Josip Turčinović"
u Pazinu, Poreču i Puli!

PRIGODNI DAROVI ZA PRVU SV. PRIČEST I KRIZMU!

Iz ponude izdvajamo:

- prigodne čestitke
- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prva pričest, krizma, vjenčanje)
- veliki izbor svijeća za razne prigode (parafinske, voštane i tekući vosak)
- kolar košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križeve, krunice, kipove, uokvirene slike, svjećnjake, tamjan i tamjanice
- veliki izbor knjiga vjerskih izdavača
(molitvenici, katekizmi, priručnici, životopisi svetaca, slikovnice,...)
- božićni assortiman (jaslice, figurice za jaslice,...)
- DVD vjerske tematike za djecu i obitelj

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN
- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE
- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM
- komentar nedjeljnog Evandelja
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052/ 88 77 11
www.radioistra.hr